

If P&C Insurance AS

2018

AASTAARUANNE

AASTAARUANNE 2018

Äriniimi:	If P&C Insurance AS
Äriregistri kood:	10100168
Aadress:	Lõõtsa 8a, 11415 Tallinn
Telefon:	+372 777 1211
E-post:	info@if.ee
Veebileht:	www.if.ee
Põhitegevusala:	Kahjukindlustusteenuste osutamine
Majandusaasta algus:	1. jaanuar 2018
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2018
Juhatuse esimees:	Andris Morozovs
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	4
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	10
KOONDKASUMIARUANNE	10
FINANTSSEISUNDI ARUANNE	11
OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	12
RAHAVOOGUDE ARUANNE	13
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	14
Lisa 1. Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused	14
Lisa 2. Riskid ja riskijuhtimine	24
Lisa 3. Tulud kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest	40
Lisa 4. Investeeringute tulu, neto	40
Lisa 5. Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest	41
Lisa 6. Kulud	42
Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	42
Lisa 8. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	43
Lisa 9. Finantsinvesteeringud	44
Lisa 10. Materiaalne põhivara	49
Lisa 11. Kohustised kindlustustegevusest	50
Lisa 12. Viitvõlad ja ettemakstud tulud	50
Lisa 13. Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad	51
Lisa 14. Ettevõtte tulumaks	54
Lisa 15. Investeering tütarettevõttesse	56
Lisa 16. Omakapital	57
Lisa 17. Kasutusrent	58
Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega	58
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	61
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	65
ALLKIRJAD 2018. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE	66

TEGEVUSARUANNE

Organisatsioon

If P&C Insurance AS (edaspidi „ettevõtte“ või „If“) kuulub täielikult Põhjamaade juhtivasse kahjukindlustusgruppi If P&C Insurance Holding Ltd (publ), mille omanik on Helsingi börsil noteeritud Soome ettevõtte Sampo plc. Lisaks on Sampo grupp ka Nordea pangagrupi ja Taani suuruselt teise kahjukindlustusettevõtte Topdanmark suuraksionär ning elukindlustusettevõtte Mandatum Life ainuaksionär.

If on pakkunud kahjukindlustust Baltimaade turul nii era- kui ka äriklientidele alates 1992. aastast. Ifil on Baltimaades ligikaudu 280 000 klienti. Eestis on ettevõtte oma valdkonna turuliider. Tooted hõlmavad vara-, vastutus-, sõiduki-, mere-, transpordi- ning õnnetusjuhtumi- ja tervisekindlustust.

Ettevõtte on registreeritud Eestis ning tegutseb filiaalide kaudu ka Lätis ja Leedus. Ettevõtte praegune struktuur võimaldab tõhusat tegevust ja kahjukäsitlust kogu Balti regioonis. Osad äriüksused on kolme riigi ülesed.

Ettevõtte struktuur

Viie aasta olulised finantsnäitajad

Tuhandetes eurodes	2018	2017	2016	2015	2014
Kogutud kindlustusmaksed, bruto	162 666	138 750	130 781	133 200	122 574
Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest	142 859	132 618	130 729	126 545	118 647
Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest	88 469	84 406	83 716	75 433	66 947
Tegevuskulud ¹	36 511	34 023	34 041	33 862	36 218
Tehniline tulem ²	17 879	14 190	12 971	17 250	15 482
Puhaskasum	19 103	15 454	13 589	19 926	17 016
Kombineeritud suhtarv ³	87,5%	89,3%	90,1%	86,4%	87,0%
Kulu suhtarv ⁴	25,6%	25,6%	26,1%	26,8%	30,5%
Kahju suhtarv ⁵	61,9%	63,7%	64,0%	59,6%	56,5%
Finantsinvesteeringud	274 731	271 960	244 971	235 574	223 279
Investeeringute tootlus ⁶	-0,2%	0,8%	1,4%	1,1%	2,3%
Varad kokku	344 818	302 911	275 508	265 144	245 166
Omakapital	160 587	147 382	135 528	126 757	113 598

FINANSTNÄITAJATE VALEMID:

¹ Tegevuskulud	Kindlustuslepingute sõlmimis- ja administratiivkulud kokku (+) edasikindlustuse komisjonitasu ja muu tulu
² Tehniline tulem	Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest (-) esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest (-) tegevuskulud
³ Kombineeritud suhtarv	Kulu suhtarv + kahju suhtarv
⁴ Kulu suhtarv	Tegevuskulud Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest
⁵ Kahju suhtarv	Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest
⁶ Investeeringute tootlus	Tulu investeeringutest (-) investeeringute kulud (+) muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus Finantsinvesteeringute kaalutud keskmine maht aruandeperioodil

Majandustegevuse tulemused

TULEMUSED

Tehniline tulem kasvas 2017. aasta 14,2 miljonilt eurolt 17,9 miljoni euroni ning kombineeritud suhtarv paranes, langes 87,5%-ni (2017: 89,3%).

KOGUTUD KINDLUSTUSMAKSED

Kogutud kindlustusmaksed (bruto) kasvasid kõikides riikides kokku 23,9 miljoni euro võrra, 2017. aasta 138,8 miljonilt eurolt 162,7 miljoni euroni.

Kindlustusmaksete suurenemist toetasid Balti riikide jätkuv majanduskasv ja kahjunõuetega seotud kulude kasvu katmiseks ette võetud kindlustusmaksemäärade korrigeerimine (eelkõige sõidukitega seotud kindlustusliikides). Oma panuse andsid ka atraktiivsed, hea toote-, teenuse- ja hinnakombinatsiooniga kindlustuspakkumised.

KAHJUNÕUDED JA TEGEVUSKULUD

Kahjunõuetega seotud kulud, sh kahjukäsitluskulud, suurenesid pisut, tõustes 2017. aasta 84,4 miljonilt eurolt 88,5 miljoni euroni, ent kahju suhtarv paranes, langes tasemele 61,9% (2017: 63,7%). Tulemust toetasid sagedamini esinevate kahjunõuete madalamad kulud, soodne ilm ja asjaolu, et suuremaid ilmasündmusi ei esinenud. Positiivset mõju avaldas ka kvaliteetse kindlustustegevuse ja hoolsa riskihindamise järjekindel tähtsustamine.

Pidev efektiivsuse kasv ja range kulude kontroll, mida toetasid protsesside ja kliendisuhtluse digitaliseerimine ja automatiseerimine, aitasid hoida kulu suhtarvu tasemel 25,6% (2017: 25,6%). Tegevuskulud (v.a kahju-käsitluskulud) kasvasid 2017. aasta 34,0 miljonilt eurolt 36,5 miljoni euroni.

INVESTEERIMISTULEMUSED

Finantsinvesteeringute väärtus 31. detsembri 2018 seisuga oli 274,7 miljonit eurot.

Varahalduse tulem (kõiki turuväärtuste muutuste mõjusid arvesse võttes) langes 2017. aasta 1,96 miljonilt eurolt -0,68 miljoni euroni ning investeeringute tootlus oli -0,2% (2017. aastal 0,8%). Kasumis kajastati investeeringute tulu netosummas 2,12 miljonit eurot (2017. aastal 1,76 miljonit eurot) ja muus koondkasumis kajastati kahjum summas -2,80 miljonit eurot (2017. aastal 0,20 miljonit eurot). Investeeringusportfelli varade kaalutud keskmine krediitireiting Standard & Poor'si reitingute alusel oli 31. detsembri 2018 seisuga BBB+ (31. detsember 2017: BBB+).

2018. aastal investeeringute portfellis tehtud muudatuste tulemusel pikenes fikseeritud tootlusega portfelli kestus 2017. aasta 2,1 aastalt 2,6 aastani.

PUHASKASUM JA MAKSUD

2018. aasta maksujärgne puhaskasum oli 19,1 miljonit eurot (2017. aastal 15,5 miljonit eurot). Aruandeperioodi maksukulud moodustasid 0,89 miljonit eurot (2017. aastal 0,50 miljonit eurot).

Riskijuhtimine

Risk on Ifi äritegevuse ja -keskkonna oluline ja lahutamatu osa. Kvaliteetne riskijuhtimissüsteem võimaldab juhtida äritegevust efektiivselt ja tagada stabiilsed tulemused.

Riskijuhtimise eesmärk on luua Ifi omanikele väärtust ettevõtte pikaajalise maksevõime tagamise ja ootamatu finantskahju riski maandamise kaudu ning anda ettevõtte äriotsuste tegijatele sisend, mis arvestab otsuste mõju riskidele ja kapitalile. See eeldab riskide nõuetekohast tuvastamist ja jälgimist. Riske, riskipositsioone ja riskijuhtimist on kirjeldatud lisas 2.

If koostab ja avalikustab igal aastal põhjaliku solventsuse ja finantsseisundi aruande, mis on avalikkusele kättesaadav ettevõtte veebilehel www.if.ee.

Töötajad

31. detsembri 2018 seisuga oli täiskohaga töötajate arv 566 (2017. aastal 573). Tööjõukulud olid 2018. aastal 22,5 miljonit eurot, mis on 2,0 miljonit eurot rohkem kui eelmisel aastal.

Ifi tulemused sõltuvad sellest, kui hästi toimib ettevõtte kliendisuhetus. Seetõttu on klientidele pühendunud, professionaalsed ja pädevad töötajad ettevõtte jaoks äärmiselt olulised.

Kindlustusturgu iseloomustab kiire areng, millele annab hoogu digitaliseerimine ja kliendivajaduste pidev muutumine. Seega peetakse Ifis oluliseks seda, et töötajate oskused ja teadmised oleksid ajakohased ning et neid järjekindlalt täiendataks. Arengu- ja õppimisvõimalused suurendavad motivatsiooni ja lojaalsust ning aitavad Ifil uusi andekaid töötajaid leida.

Lisaks kompetentsi arendamisele tähtsustab If töötajate heaolu ja püüab luua kõigi jaoks head töökeskkonda. See tähendab muuhulgas sisukaid tööülesandeid, head juhtimisstiili, väheste tasanditega organisatsioonistruktuuri, meeskonnaüritusi ja muid hüvesid.

Regulaarselt läbiviidavad töötajate rahulolu-uuringud kinnitavad, et eespool kirjeldatud tegevused on ennast õigustanud, sest üldine rahulolu on kõrge.

Väljavaated

Kindlustusmaksete kasvu peaks 2019. aastal jätkuvalt toetama positiivne majanduskasv, kuid kahjunõuetega seotud kulude kasvutempo jääb ilmselt samuti suhteliselt kõrgeks.

Viimaste aastate turu konsolideerumise järel jätkub konkurentsikeskkonna stabiliseerumine, mis peaks järgnevatel aastatel parandama kindlustussektori finantsdistsipliini.

Majandustegevus

If pani 2018. aastal kõige enam rõhku digitaalteenuste täiustamisele. Uue reisikindlustustoote eduka turule toomise järel 2017. aasta lõpus hakkas If pakkuma uue veebisüsteemi kaudu sõiduki-, kodu- ja lemmiklooma-kindlustust Lätis ja Leedus. Ettevõtte uuendas ka reisikindlustust ja lisas sellele Balti regiooni jaoks uudse rendiauto omavastutuse kaitse.

Märkimist väärib digivaldkonnas ka uus, tervisekindlustuse klientide jaoks mõeldud mobiilirakendus, mida If hakkas pakkuma Lätis. Selle abil saavad kliendid esitada kuludokumente, vaadata, mis tervishoiuteenuseid katab nende kindlustuspoliis ja kontrollida oma kahjunõuete ajalugu. Rakendus asendab ka Ifi tervise-kindlustuse plastikkaarti. Rakenduse pakutavat väärtust tunnustati mais toimunud Euroopa digi-identiteedi ja pilveteenuste konverentsil European Identity & Cloud Conference, kus rakendus pälvis parima tarbija identiteediprojekti auhinna.

2018. aastal tõi If Eestis turule kaks uut olulist toodet. 2018. aasta alguses hakati äriklientidele pakkuma tervise-kindlustusteenust, mis võimaldab ettevõtetel parandada oma töötajate heaolu ja pakkuda atraktiivsemat hüvede paketti. Teises kvartalis hakati pakkuma uut sõidukikindlustustoodet Superkasko Lux. See toode pakub klientidele tavapärasest laiemat kaskokindlustuskaitset, sh kaitset tehnilise rikke riski vastu, autosse jäetud asjade kindlustust, täiendavat abi välismaal juhtuvate õnnetuste korral ja palju muud. Ifi pakutav Superkasko Lux on praegu ilmselt kõige laiemat kindlustuskaitsega kaskokindlustustoode siinsel turul.

Lisaks digitaliseerimisele oli 2018. aastal jätkuvalt Ifi fookuses ning ühtlasi strateegiliseks eesmärgiks kliendi rahulolu. Üheks peamiseks klientidega seotud algatuseks oli eraldi kliendikogemus- ja arendusosakonna rajamine. Osakond vastutab klientide tagasiside käitlemise ja klientidega seotud protsesside täiustamise eest. Ühised pingutused ja tegevused klientide rahulolu valdkonnas kergitasid Ifi soovitusindeksit (NPS) Balti riikides 2017. aastaga võrreldes 5,7 punkti võrra tasemele +67. Tulemus saadi enam kui 30 000 kliendi 2018. aasta tagasiside põhjal.

Selleks et hoida ja suurendada oma konkurentsieelist, püüab If lisaks eespool toodule muuta oma tegevust järjest efektiivsemaks. 2018. aastal kehtestati uus, pidevat arengut soosiv kultuur ning kõiki töötajaid kutsuti üles pakkuma ideid, kuidas muuta Ifi äritegevust paremaks ja teenuseid klientide jaoks sujuvamaks. Töötajad tegid 258 ettepanekut, millest 104 viidi ellu.

Ifi töötajate ühiste pingutuste tulemused kajastuvad väga heades majandustulemustes, mis omakorda võimaldavad teha täiendavaid investeeringuid digitaliseerimisse, uutesse toodetesse ja teenustesse ning klientide ja töötajate rahulolu suurendamisse. If on uhke selle üle, et ta on Balti kahjukindlustusturul kõige tugevama kapitalipositsiooniga kindlustusandja, sest see võimaldab pakkuda klientidele ja teistele huvigruppidele täiendavat turvatunnet.

If mõistab, kui oluline on kaitsta inimõigusi, tõkestada korruptsiooni ja arvestada oma tegevuse sotsiaalseid ja keskkonnakaitselisi aspekte. Seetõttu on If kehtestanud muu hulgas järgmised poliitikad ja juhendid: eetikakoodeks, käitumisjuhend, huvide konfliktide vältimise poliitika, sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise suunised Balti riikides ning konkurentsivõuetele vastavuse poliitika ja keskkonnakaitselise poliitika.

Kasutatud arvestuspõhimõtted

Ettevõtte 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Euroopa Liidu poolt heaks kiidetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele (IFRS).

Raamatupidamise aastaaruanne sisaldab andmeid Eesti ettevõtte ja selle filiaalide kohta.

Heinar Olak
juhatuse liige

Artur Praun
juhatuse liige

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Koondkasumiaruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	2018	2017
TULU KINDLUSTUSMAKSETEST, NETONA EDASIKINDLUSTUSEST			
Tulu kindlustusmaksetest, bruto		145 783	135 292
Edasikindlustuse osa tulus kindlustusmaksetest		-2 924	-2 674
KOKKU	3	142 859	132 618
MUU TULU			
Investeeringute tulu, neto	4	2 119	1 761
Edasikindlustuse komisjonitasu ja muud tulud		308	276
KOKKU		2 427	2 037
TULUD KOKKU		145 286	134 655
ESINENUD KAHJUNÕUDED, NETONA EDASIKINDLUSTUSEST			
Esinenud kahjunõuded, bruto		-88 825	-87 104
Edasikindlustuse osa esinenud kahjunõuetes		356	2 698
KOKKU	5	-88 469	-84 406
KULUD			
Kindlustuslepingute sõlmimiskulud		-23 298	-21 879
Administratiivkulud		-13 520	-12 419
KOKKU	6	-36 818	-34 298
KULUD JA KAHJUNÕUDED KOKKU		-125 287	-118 704
MAKSUEELNE KASUM			
TULUMAKS	14	-895	-498
ARUANDEPERIOODI PUHASKASUM		19 104	15 453
MUU KOONDKASUM, MIDA VÕIB TULEVIKUS LIIGITADA KASUMIKS VÕI KAHJUMIKS:			
Müügivalmis finantsvarade väärtuse muutus	4	-2 799	201
KOKKU		-2 799	201
ARUANDEPERIOODI KOONDKASUM KOKKU		16 305	15 654

Lehekülgedel 14-60 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
VARAD			
Raha ja raha ekvivalendid		30 142	8 011
Finantsinvesteeringud	9	274 731	271 960
Nõuded kindlustustegevusest	7	29 649	13 055
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	8	4 021	4 035
Edasikindlustuse varad	13	5 629	5 202
Edasilükkunud tulumaksuvara	14	-	118
Investeering tütarettevõttesse	15	88	88
Materiaalne põhivara	10	558	442
KOKKU VARAD		344 818	302 911
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Kohustised kindlustustegevusest	11	6 277	5 463
Viitvõlad ja ettemakstud tulud	12	5 888	4 842
Kohustised kindlustuslepingutest	13	172 066	145 224
KOHUSTISED KOKKU		184 231	155 529
Aktsiakapital		6 391	6 391
Aažio		3 679	3 679
Kohustuslik reservkapital		2 362	2 362
Õiglase väärtuse reserv		905	3 704
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		128 146	115 793
Aruandeperioodi puhaskasum		19 104	15 453
OMAKAPITAL KOKKU	16	160 587	147 382
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		344 818	302 911

Lehekülgedel 14-60 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes	Aktsia- kapital	Aazio	Kohustuslik reservkapital	Õiglase väärtuse reserv	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande- perioodi puhaskasum	Omakapital kokku
SEISUGA							
1. JAANUAR 2017	6 391	3 679	2 362	3 503	119 593	-	135 528
Makstud dividendid	-	-	-	-	-3 800	-	-3 800
Muu koondkasum	-	-	-	201	-	-	201
Aruandeperioodi puhaskasum	-	-	-	-	-	15 453	15 453
SEISUGA							
31. DETSEMBER 2017	6 391	3 679	2 362	3 704	115 793	15 453	147 382
SEISUGA							
1. JAANUAR 2018	6 391	3 679	2 362	3 704	131 246	-	147 382
Makstud dividendid	-	-	-	-	-3 100	-	-3 100
Muu koondkasum	-	-	-	-2 799	-	-	-2 799
Aruandeperioodi puhaskasum	-	-	-	-	-	19 104	19 104
SEISUGA							
31. DETSEMBER 2018	6 391	3 679	2 362	905	128 146	19 104	160 587

Lehekülgedel 14-60 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Rahavoogude aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	2018	2017
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Laekunud kindlustusmaksed	3, 7, 11	146 876	137 400
Tasutud edasikindlustusmaksed	3, 11	-2 925	-2 589
Makstud kahjud, sh kahjukäsitluskulud	5, 6, 7	-79 064	-76 234
Laekunud edasikindlustusest		-117	357
Makstud töötajatele ja teenuste eest		-36 216	-34 335
Investeeringud võlakirjadesse ja muudesse intressikandvatesse väärtpaberitesse	9	-74 372	-80 902
Laekumised võlakirjade ja muude intressikandvate väärtpaberite müügist	9	46 522	54 228
Investeeringud tähtajalistesse hoiustesse	9	-	-30 400
Laekumised tähtajalistest hoiustest	9	22 400	30 000
Laekunud intressid		2 705	2 699
Makstud tulumaks	14	-124	-421
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU		25 685	-197
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse põhivara soetus		-457	-174
Laekumised materiaalse põhivara müügist		3	4
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-454	-170
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Makstud dividendid	16	-3 100	-3 800
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-3 100	-3 800
RAHAVOOGUDE MUUTUS		22 131	-4 167
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID ARUANDEPERIOODI ALGUL		8 011	12 178
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID ARUANDEPERIOODI LÕPUL		30 142	8 011

Lehekülgedel 14-60 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused

1. ETTEVÕTE JA SELLE TEGEVUS

Kindlustusselts If P&C Insurance AS (registrikood: 10100168), asukohaga Lõõtsa 8a, Tallinn (Eesti Vabariik), koosneb Eesti üksusest ning selle filiaalidest Lätis ja Leedus (edaspidi „ettevõtte“).

If P&C Insurance AS-i põhitegevus on kahjukindlustusteenuste osutamine. Ettevõtte peamisi tegevusvaldkondi kirjeldatakse tegevusaruandes.

Ettevõtte raamatupidamise aruanne 31. detsembril 2018 lõppenud aasta kohta kiideti avaldamiseks heaks juhatuse 21. veebruaril 2019 tehtud otsuse alusel.

2. KOOSTAMISE ALUSED

If P&C Insurance AS-i 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ning rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) välja antud tõlgendustega, mille on vastu võtnud Euroopa Liit. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse printsiipi kasutades. Erandiks on teatud finantsinvesteeringud, mida kajastatakse õiglasel väärtusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes ja kõik summad on ümardatud lähima tuhandeni, kui ei ole märgitud teisiti.

Eesti Vabariigi äriseadustiku kohaselt kinnitab juhatuse koostatud ja nõukogu heaks kiidetud majandusaasta aruande, mis sisaldab ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud ja nõukogu heaks kiidetud majandusaasta aruanne heaks kiitmata ning nõuda uue aruande koostamist.

Kuigi ettevõtte moodustab koos oma tütar-ettevõtte Support Services AS-iga konsolideerimisgrupi, otsustas ettevõtte vastavalt IFRS 10 paragrahvile 4 mitte koostada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ning koostada ainult konsolideerimata raamatupidamise aastaaruande. Ettevõtte on If P&C Insurance Holding Ltd (publ) ainuomanduses olev tütar-ettevõtte, kelle ema-ettevõtte koostab EL-i poolt vastu võetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) vastava konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande, mis on avalikult kättesaadav. Ema-ettevõtte konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on avalikustatud veebilehel www.sampo.com alajaotuses *Annual report*.

Raamatupidamise aastaaruandes on esitatud andmed Eesti kindlustusettevõtte ning tema Läti ja Leedu filiaalide kohta. Filiaalid on ettevõtte nimel teenuste osutamiseks loodud äriüksused. Filiaal ei ole iseseisev juriidiline isik ja selle tegevusest tulenevate kohustuste eest vastutab ettevõtte. Filiaalid kasutavad olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutab ettevõtte. Kõik Eesti majandusüksuse, Läti filiaali ja Leedu filiaali omavahelised saldod ja tehingud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid elimineeritakse täies ulatuses.

3. MUUDATUSED ARVESTUSPÕHIMÕTETES JA AVALIKUSTAMISES

Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et ettevõtte kasutab järjepidevalt samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi. Arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõuavad uued või muudetud rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS) ja nende tõlgendused või kui uus raamatupidamis- või esitusviis annab objektiivsema ülevaate ettevõtte finantsseisundist, finantstulemustest ja rahavoogudest.

3.1. Uute ja/või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgenduste rakendamine

IFRS 15 „Kliendilepingutest saadav tulu“ jõustus 1. jaanuaril 2018. Ettevõtte rakendab standardit oma muu kindlustustegevusega seotud tulu suhtes, mis ei ole kindlustusrisiki üleandmisega seotud tulu. Sellist tulu kajastatakse muu tuluna koondkasumiaruandes ning see moodustab vähetähtsa osa ettevõtte kogu tegevusest ja tulemist. Standardi IFRS 15 rakendamine ei avaldanud olulist mõju ettevõtte finantsseisundile ega tulemile.

3.2. Uued standardid ja tõlgendused, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud

Ettevõtte hinnangul ei avalda uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud, ja standardid, mida ettevõtte muul põhjusel ei rakenda, esmakordsel rakendamisel ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju. Eranditeks on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IFRS 17 „Kindlustuslepingud“.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ jõustus 1. jaanuaril 2018. Euroopa Liidu vastu võetud standardi IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ muudatuse kohaselt on rahvusvaheline raamatupidamisstandardite nõukogu IASB otsustanud, et teatud tingimustel võivad kindlustusettevõtte standardi IFRS 9 esmakordse rakendamise edasi lükata, nii seda ja standardit IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ (vt all) rakendatakse esmakordselt üheaegselt. Ettevõtte vastab selleks vajalikele tingimustele, sest ei ole varem standardit IFRS 9 rakendanud ja kindlustustegevusega seotud kohustiste raamatupidamisväärtus moodustab enam kui 90% ettevõtte kohustiste raamatupidamisväärtusest. Seetõttu on ettevõtte otsustanud standardi IFRS 9 rakendamise edasi lükata. Sellest tulenevalt eeldab ettevõtte, et üleminek standardilt IAS 39 standardile IFRS 9 ei avalda tema finantsaruandlusele märkimisväärset mõju enne 2022. aastat. Ettevõtte on aga rakendanud ulatuslikumaid avalikustamise nõudeid, mis võimaldavad esitatud teavet paremini võrrelda nende ettevõtete teabega, kes on juba standardit IFRS 9 rakendama hakanud. Täiendav teave selle kohta on esitatud lisas 9 „Finantsinvesteeringud“.

IFRS 9 võimaldab teha teatud valikuid ja ettevõtte on seisukohal, et standardil IFRS 9 ja avaldatud, kuid veel jõustumata kindlustuslepinguid käsitleval standardil on teatud ristmõju, mida tuleb enne finantsvarade liigitamise kohta lõpliku otsuse langetamist hoolikalt hinnata.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ avaldati 2017. aasta mais ja see pidi algselt jõustuma 1. jaanuaril 2021. Euroopa Liit ei ole standardit veel vastu võtnud. 2018. aasta novembris tegi IASB ettepaneku, et standard jõustuks aasta hiljem ja et IFRS 9 esmakordne kohustuslik rakendamine lükataks edasi. IFRS 17 asendab standardi IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ ning erinevalt varasemast sisaldab uus standard täielikku kindlustuslepingute mõõtmise ja esitamise raamistikku. Esialgse hinnangu kohaselt avaldavad standardis sätestatud mõõtmise põhimõtted ettevõtte kasumile või kahjumile ja finantsseisundi aruandele piiratud mõju, ent esitamise põhimõtted võivad avaldada olulist mõju.

IFRS 16 „Rendiarvestus“ on standard, mida tuleb rakendada majandusaastatel, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem ning ettevõtte rakendab seda sellest ajast alates. See standard asendab standardit IAS 17. Uue standardi ülemineku järel kajastab ettevõtte rendikohustist varem IAS 17 kohaselt arvestatud rendilepingute järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtuses, mida diskonteeritakse standardi esmase rakendamise kuupäeval määratletud hinnangulise alternatiivse intressimääraga. Samas summas kajastatakse finantsseisundi aruandes kasutusõiguse alusel kasutatavat vara. Ettevõtte hindab olulisust majandusüksuse põhisel, mis muuhulgas tähendab seda, et ettevõtte kasutab kaht standardis sätestatud erandit. Sellest tulenevalt kajastatakse esmalt ainult suurte kontoripindade rendilepinguid kooskõlas standardiga IFRS 16. Seetõttu on standardil ettevõtte majandusseisundile ja -tulemile piiratud mõju, ehkki varad suurenevad mõnevõrra, sest osa rendilepinguid kajastatakse finantsseisundi aruandes põhivara ja intressikandvate kohustistena. Vastavad summad seisuga 1. jaanuar 2019 on avalikustatud lisas 10 „Materiaalne põhivara“. Ettevõtte tehniline tulem paraneb samuti pisut, sest tegevuskuludes kajastatavad jooksvad rendikulud jagatakse kulumiks ja intressikuluks, mida kajastatakse investeeringute tulu koosseisus.

4. HINNANGUTE, EELDUSTE JA OTSUSTE KASUTAMINE

Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Need hinnangud ja eeldused mõjutavad nii aruandekuupäeval kajastatud varade ja kohustiste kui ka aruandeaasta tulude ja kulude suurust. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui ka konkreetsed faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest märkimisväärselt erineda.

KINDLUSTUSLEPINGUTEST TULENEVATE KOHUSTISTE HINDAMINE

Hinnanguid kasutatakse nii aruandekuupäeva seisuga toimunud ja teatatud kahjude eraldise moodustamisel kui ka toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise arvestamisel. Ajavahemik, mille jooksul kahjunõuete lõplikud kulud tekivad, võib olla pikk. Kõikide äriiinide puhul sisaldab kahjunõuete eraldis toimunud, kuid teatamata kahjude eraldist. Tulevikus tekkivate kahjunõuete eraldise prognoosimisel võetakse aluseks eelmistel perioodidel tegelikult tekkinud kahjunõuded. Igal aruande kuupäeval hinnatakse eelmistel perioodidel tehtud kahjunõuete eraldiste hinnangud ümber ning tekkinud muutused kajastatakse kasumis või kahjumis. Kindlustuse kahjunõuete eraldisi ei muudeta otseselt vastavalt raha väärtuse kõikumistele ajas.

Täiendav informatsioon kindlustustehniliste eraldiste kohta on avalikustatud lisa 13 „Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad“.

5. OLULISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

A) TÜTARETTEVÕTTE KAJASTAMINE EMAETTEVÕTTE KONSOLIDEERIMATA ARUANNETES

Investeering tütaretevõttesse on kajastatud emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud vara väärtuse langusest tulenev allahindlus (kui allahindlusi on tehtud). See tähendab, et investeering võetakse esmalt arvele soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstud tasu õiglane väärtus, ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse languse test, mille eesmärgiks on hinnata, kas investeeringu kaetav väärtus (õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem) on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, tehakse juhul, kui on märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud.

B) VÄLISVALUUTAS FIKSEERITUD TEHINGUD

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse eurodes, mis on ettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Välisvaluutatehingud arvestatakse ümber eurodesse Euroopa Keskpannga vahetuskursside alusel.

C) KINDLUSTUSLEPINGUD

Standardi IFRS 4 kohaselt tuleb kindlustuslepingud liigitada kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusriski üleandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel kindlustusandja võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusriski kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tuleviku sündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju. Ettevõtte sõlmib klientidega lühiajalisi kindlustuslepinguid, milles on põhiliste riskidena kaetud varaga seotud kahju ja vara hävimine, isiku vastutus või lühiajalised tervisekahjud.

Kõik ettevõtte poolt sõlmitud lepingud liigituvad kindlustuslepinguteks standardi IFRS 4 mõistes.

D) TULU KAJASTAMINE

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kogutud kindlustusmaksed

Kindlustusmaks on tasu, mille kindlustusandja saab kindlustusvõtjalt riski üleandmise eest. Kogutud kindlustusmaksed kajastatakse koondkasumiaruandes alates hetkest, mil kindlustuslepingus fikseeritud kindlustusperiood algab. Ka siis, kui lepingus kokkulepitud kindlustusmaks jaguneb mitmeks osamakseks, kajastatakse kogu kindlustusmaks kindlustusperioodi alguses. Ettemakstud kindlustusmaksed (maksed, mis laekuvad enne kindlustusperioodi algust), ei kajastata kogutud kindlustusmaksena, vaid kohustistena kindlustusvõtjate ees. Kindlustusmaksetega seotud nõudeid (nõudeid kindlustusvõtjate vastu) kajastatakse samal hetkel, kui kogutud kindlustusmaksed. 2018. aastal hakkas ettevõtte kõigis Balti riikides kajastama kogutud kindlustusmaksed samade põhimõtete kohaselt ja aruandeperioodil ei tuvastatud kindlustusmaksete tulu kajastamisel mingeid olulisi erinevusi.

Tulu kindlustusmaksetest

Tuluna kindlustusmaksetest kajastatakse seda osa kogutud kindlustusmaksetest, mis on seotud aruandeperioodiga. Seda osa kogutud kindlustusmaksetest, mis on seotud aruandeperioodile järgnevate perioodidega, kajastatakse finantsseisundi aruandes ettemakstud kindlustusmaksete eraldises. Ettemakstud kindlustusmaksete eraldises kajastatava summa arvutamiseks jaotatakse kogutud kindlustusmaksed kindlustuslepingus fikseeritud kindlustusperioodile.

Edasikindlustuse komisjonitasu

Edasikindlustuse komisjonitasuna kajastatakse edasikindlustusandjalt edasikindlustuslepingu alusel saadud komisjonitasu.

Intressi- ja dividenditulu

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

E) KULUD

Ettevõtte kulud liigitatakse otstarbe alusel järgmiselt.

- Kindlustuslepingute sõlmimiskulud sisaldavad otseseid ja kaudseid kulusid, mis tulenevad kindlustuslepingute sõlmimisest. Kindlustuslepingute sõlmimise otsesed kulud on näiteks komisjonitasud vahendajatele ja kindlustusdokumentide vormistamisega seotud kulud ning kaudsed kulud on näiteks reklaamikulud ning taotluste läbivaatamise ja poliiside väljastamisega seotud administratiivkulud.
- Kahjukäsitluskulud sisaldavad kahjukäsitlusega kaudselt seotud administratiivkulusid. Kahjukäsitluskulud sisaldavad kindlustusandja vastavaid kulusid, sealhulgas kahjukäsitlusega seotud töötajate palkasid, sotsiaalmaksu kulusid ja administratiivkulusid.
- Administratiivkulud sisaldavad kindlustustegevusega seotud kulusid, mis ei ole sõlmimis- või kahjukäsitluskulud.

Kahjukäsitluskulusid kajastatakse koondkasumiaruandes esinenud kahjunõuete koosseisus.

Kindlustuslepingute sõlmimiskulusid on korrigeeritud kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute muutusega netona edasikindlustusest.

F) RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad panga arvelduskontodel olevat raha ning üleöödeposiite.

Rahavoogude aruande koostamiseks on kasutatud otsest meetodit.

G) FINANTSVARAD

Esmane kajastamine ja mõõtmine

Esmasel kajastamisel liigitatakse finantsvarad järgmistesse kategooriatesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi (finantsvarad, mida hoitakse kauplemiseesmärgil või mis liigitati sellesse kategooriasse esmasel arvelevõtmisel);
- laenud ja nõuded (hoiused, nõuded klientide vastu ja muud nõuded);
- lunastamistähtjani hoitavaid investeeringuid (finantsvarad, mis ei ole tuletisinstrumentid ja millel on kindlad või kindlaksmääratavad maksed ning kindlad lunastamistähtjad, tingimusel, et ettevõtte kavatses ja on suuteline hoidma neid varasid lunastamistähtjani);
- müügivalmis finantsvarad (kõik muud finantsvarad, mis on määratletud müügivalmis varadeks või mida ei ole liigitatud ühtegi teise kategooriasse).

Finantsvarasid kajastatakse algselt õiglasest väärtuses, millele selliste investeeringute puhul, mida ei ole kajastatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi, lisatakse otseselt seotud tehingukulud. Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi olid kauplemiseesmärgil soetatud varad v.a hoiusesertifikaadid, mida kajastati esmasest arvelevõtmisest alates õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Ettevõttes on tähtajalised hoiused liigitatud laenudeks ja nõueteks.

Aruande- ja võrdlusperioodil ei liigitanud ettevõtte ühtegi finantsvara lunastamistähtjani hoitavaks investeeringuks. Tuletisinstrumente ettevõttel ei olnud.

Finantsvarade ostu või müüki, mille korral tuleb vara üle anda turu eeskirjade või levinud tava alusel kehtestatud aja jooksul (tehing toimub tavapärasel tingimustel), kajastatakse tehingupäeval, st kuupäeval, mil ettevõtte võtab kohustuse vara osta või müüa.

Edasine mõõtmine

Finantsvarade edasine mõõtmine sõltub nende liigitusest ja toimub järgmiselt:

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi on varad, mida hoitakse kauplemiseks, ja hoiusesertifikaadid, mis liigitatakse sellesse kategooriasse esmasel arvelevõtmisel.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi kajastatud investeeringud peavad vastama järgmistele tingimustele:

- varad on osa ettevõtte hallatavast finantsvarast ja nende tootlust hinnatakse õiglase väärtuse alusel kooskõlas dokumenteeritud riskijuhtimis- või investeerimisstrateegiaga.

Selliseid investeeringuid kajastatakse algselt õiglasest väärtuses. Algse kajastamise järel hinnatakse need aruandekuupäeval ümber õiglasest väärtusesse. Õiglase väärtuse muutumisest või vara võõrandamisest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid koos kaasnevate intressituludega kajastatakse koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto“.

Ettevõtte hindab oma finantsvarasid õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi (kauplemiseks hoitavaid) siis, kui nende lähiajal müümise kavatsus on endiselt asjakohane. Kui ettevõtte ei saa nende finantsvaradega kaubelda turu passiivsuse tõttu ja juhtkonna kavatsus müüa need lähitulevikus muutub oluliselt, võib ettevõtte otsustada, et ei liigita uusi finantsvarasid, mida ta on omandanud, kategooriasse „õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi“. See ei mõjuta finantsvarasid, mis liigitati kategooriasse „õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi“ esmasel arvelevõtmisel.

Noteeritud väärtpaperite õiglase väärtus põhineb väärtpaperi pakkumishinnal aruandekuupäeval. Kui finantsinstrumendi turg ei ole aktiivne või instrument ei ole noteeritud, määratakse õiglase väärtus kindlaks üldtunnustatud hindamise meetodite alusel.

Müügivalmis finantsvarad

Sellesse kategooriasse kuuluvad sellised võlakirjad, mida kavatakse hoida määramata aja jooksul ja mida võib müüa likviidsusvajaduste täitmiseks või turutingimuste muutumisele reageerimiseks.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse müügivalmis finantsvarasid õiglases väärtuses ja nende realiseerimata kasumeid ja kahjumeid muus koondkasumis ning õiglase väärtuse reservis (omakapitalis). Kui kindlustusandjal on rohkem kui üks investeering samasse väärtpaperisse, kajastatakse investeeringute võõrandamist FIFO-meetodil (eeldatakse, et esimesena soetatud kogus realiseeritakse esimesena). Müügivalmis investeeringutelt teenitud intressi kajastatakse intressituluna sisemise intressimäära alusel. Kui vara kajastamine lõpetatakse, kajastatakse sellelt kogunenud kasum või kahjum koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto“. Kui vara väärtus loetakse langenuks, kajastatakse sellelt kogunenud kahjum kasumis või kahjumis ning eemaldatakse õiglase väärtuse reservist.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul ja mida ettevõttel ei ole kavas kohe või lähiajal müüa. Laenud ja nõuded kajastatakse algselt soetusmaksumuses, milleks on nende eest makstud tasu õiglase väärtus, sh vara soetamisega otseselt seotud tehingukulud.

Edaspidi kajastatakse laene ja nõudeid nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamisel võetakse arvesse kõiki soetamisega seotud hinnaalandeid või -lisandeid ning tehinguga otseselt seotud kulusid perioodidel kuni vara lunastamistähtjani.

Intressituluid laenudelt, nõuetelt ja hoiustelt kajastatakse koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto“.

Nõudeid klientide vastu, edasikindlustusega seotud ja muid nõudeid kajastatakse nimiväärtuses nende tekkimisel (tehingu kuupäeval) ja esmase kajastamise järel soetusmaksumuses, millest on lahutatud väärtuse langus. Nõudeid hinnatakse individuaalselt.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või finantsvara osa või sarnaste finantsvarade grupi osa) kajastamine lõpetatakse, kui

- õigus saada varalt rahavooge on lõppenud;
- või
- ettevõttel säilib õigus saada varalt rahavooge, aga ta on võtnud kohustuse maksta saadud rahavood täies mahus ja olulise viivitusega kolmandale isikule vahenduskokkuleppe alusel ning kui:
  - ettevõtte on andnud üle sisuliselt kõik varaga omandiga seotud riskid ja hüved
- või
- ettevõtte ei ole üle andnud ega tal ei säili sisuliselt kõiki vara omandiga seotud riske ja hüvesid, kuid ta on andnud üle kontrolli vara üle.

Kui ettevõtte ei ole sisuliselt kõiki üleantud vara omandiga seotud riske ja hüvesid üle andnud ega säilitanud ning tal säilib kontroll vara üle, kajastatakse üleantud vara ulatuses, milles ettevõtte on varaga jätkuvalt seotud.

Kui jätkuv seotus tuleneb üleantud vara garanteerimisest, kajastatakse seda kas üleantud vara algses raamatupidamisväärtuses või maksimaalse tasu summas, mille ettevõtte võib olla kohustatud tagasi maksma, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Sellisel juhul kajastab ettevõtte ka kaasnevat kohustist. Üleantud vara ja kaasneva kohustise kajastamisel võetakse arvesse ettevõttele jäänud õigusi ja kohustusi.

Finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtte hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara, välja arvatud finantsvara, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi, väärtus võib olla langenud. Finantsvara väärtus on langenud ja väärtuse langusest on tekkinud kahjum, kui väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid ühe või mitme kahjumit põhjustava sündmuse tagajärjel, mis leidsid aset pärast vara esmast kajastamist, ning kui sellise sündmuse mõju finantsvara hinnanguliste tulevastele rahavoogudele on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid näiteks siis, kui emitent või võlgnik on olulistes finantsraskustes, mis viivad maksejõuetuseni ning hinnanguni, et emitent või võlgnik ei ole ilmselt võimeline täitma oma kohustusi ettevõtte ees.

Kui leidub objektiivseid tõendeid korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse kohta, mõõdetakse kahjumit vara raamatupidamisväärtuse ja algse sisemise intressimääraga diskonteeritud hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena. Erinevust kajastatakse kasumis või kahjumis väärtuse langusest tuleneva kahjumina. Väärtuse langust hinnatakse iga vara puhul eraldi.

Äritegevusega seotud finantsvarade väärtuse langus kajastatakse koondkasumiaruandes real „Administratiivkulude“ ja investeerimistegevusega seotud finantsvarade väärtuse langust rea „Investeeringute tulu, neto“ vähendusena.

Kui väärtuse langusest tuleneva kahjumi summa järgmisel perioodi väheneb ja vähenemist on võimalik objektiivselt seostada pärast väärtuse languse kajastamist toimunud sündmusega (näiteks siis, kui maksevõlgnevused tasutakse), siis tühistatakse kasumis või kahjumis eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjum.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade puhul hindab ettevõtte esmalt, kas esineb objektiivseid tõendeid väärtuse languse kohta; eraldiseisvalt olulisi finantsvarasid hinnatakse individuaalselt ja finantsvarasid, mis ei ole eraldiseisvalt olulised, hinnatakse koos. Kui ettevõtte otsustab, et individuaalselt hinnatud finantsvara väärtuse languse kohta ei ole objektiivseid tõendeid, lisab ettevõtte selle vara sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja hindab nende väärtuse langust grupipõhiselt. Varasid, mille väärtuse langust hinnatakse individuaalselt ning mille kohta kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum või jätkatakse väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist, ei lisata varagrupidesse, mille võimalikku väärtuse langust hinnatakse grupipõhiselt.

Müügivalmis finantsinvesteeringud

Müügivalmis finantsinvesteeringute puhul hindab ettevõtte igal aruandekuupäeval, kas leidub objektiivseid tõendeid selle kohta, et investeeringu või investeeringute grupi väärtus on langenud.

Võlainstrumentide puhul, mis on liigitatud müügivalmiks, hinnatakse väärtuse langust samade kriteeriumide alusel nagu korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade puhul. Väärtuse langusest tuleneva kahjumina kajastatakse aga kumulatiivne kahjum, milleks on erinevus finantsinvesteeringu korrigeeritud soetusmaksumuse ja antud hetke õiglase väärtuse vahel, millest on maha arvatud sama investeeringu eelnevalt kasumis või kahjumis kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjum.

Tulevaste perioodide intressitulu arvestatakse vara vähendatud raamatupidamisväärtuselt sama intressimäär alusel, mida kasutati tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks väärtuse langusest tuleneva kahjumi mõõtmisel.

Intressitulu kajastatakse finantstulu osana. Kui võlainstrumendi õiglase väärtus järgmisel aastal suureneb ja seda suurenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast seda, kui väärtuse langusest tulenev kahjum kajastati, siis tühistatakse väärtuse langusest tulenev kahjum kasumi või kahjumi kaudu.

G) MATERIAALNE PÕHIVARA

Materiaalse põhivarana kajastatakse varasid, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks selle tööseisundisse ja asukohta.

Pärast arvelevõtmist kajastatakse materiaalsel põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla selle kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest: kas õiglase väärtus miinus müügiikulud või kasutusväärtus), kui see on madalam vara raamatupidamisväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, tehakse siis, kui on märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna koondkasumiaruandes ridadel „Kindlustuslepingute sõlmimiskulud“, „Kahjukäsitluskulud“ ja „Administratiivkulud“ sõltuvalt nende otstarbest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas leidub märke, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid märke on, leitakse vara kaetav väärtus ning vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi kulu vähendusena, mil tühistamine aset leidis.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna plaanitud eesmärgile ning lõpetatakse, kui vara liigitatakse müügi valmis põhivaraks või eemaldatakse kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii soetusmaksumust kui ka akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on kasutusest lõplikult eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandina ei amortiseerita maad ja kunstiteoseid. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara kasulikust elueast, järgmiselt:

- ehitised	50 aastat,
- arvutitehnika	3 aastat,
- transpordivahendid	5 aastat,
- masinad ja seadmed	5-6 aastat,
- kontorimööbel ja -inventar	5-6 aastat.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varana ning neile määratakse eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Ettevõtte rakendab alates 2019. aastast standardit IFRS 16. See tähendab muuhulgas seda, et ettevõtte kajastab varana standardi rakendusalaasse jäävatest olulistest rendilepingutest tulenevate kasutusõiguste väärtust. Soetusmaksumuseks on summa, mis võrdub fikseeritud rendimaksete ja teatud lepingukohaste muutuvate rendimaksete nüüdisväärtusega, mida diskonteeritakse hinnangulise alternatiivse intressimääraga. Kulumit arvestatakse vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

Kui aruandekuupäeval on märke sellest, et ettevõttele kuuluva või ettevõtte poolt kasutusõiguse alusel kasutatava materiaalse põhivara raamatupidamisväärtus võib olla kõrgem kui selle kaetav väärtus, siis hinnatakse vara kaetavat väärtust. Kaetav väärtus on kas vara neto realiseerimisväärtus või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem. Kui määratud kaetav väärtus on madalam, kui raamatupidamisväärtus, siis vähendatakse vara raamatupidamisväärtust selle kaetava väärtuseni. Kui hiljem ilmneb, et kaetav väärtus on kõrgem, võib varem kajastatud allahindluse tühistada.

I) FINANTSKOHUSTISED

Finantskohustised võetakse arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest makstud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukuludid võetakse arvesse sisemise intressimäära arvutamisel ning need kantakse kuludesse finantskohustise tähtaja jooksul. Finantskohustistega kaasnevad kulutused (sh intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustis on tasutud, tühistatud või aegunud.

J) SÕLMIMISVÄLJAMINEKUTE KAPITALISEERIMINE

Sõlmimisväljaminekud, mis on otseselt seotud järgmisesse perioodi ülekantavate kindlustusmaksetega, kajastatakse finantsseisundi aruandes kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekutena. Otsesed sõlmimisväljaminekud kapitaliseeritakse ettemakstud kindlustusmaksete eraldise ja kogutud kindlustusmaksete suhte alusel. Kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute hulka kuuluvad ainult kindlustuslepingute otsesed sõlmimiskulud, näiteks komisjonitasud vahendajatele.

K) ETTEMAKSTUD KINDLUSTUSMAKSETE ERALDIS

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis moodustatakse tulevaste kahjude ja tegevuskulude katteks, mis kindlustuslepingu kehtivusperioodil võivad tekkida.

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis arvestatakse iga lepingu kohta eraldi, lepingu aruandekuupäeva-järgse kehtivusperioodi ja kogu kehtivusperioodi suhte alusel.

Kui kindlustusmaksed on ettevõtte hinnangul eeldatavate kahjunõuete kulu ja tegevuskulude katmiseks ebapiisavad, kajastatakse lisaks ettemakstud kindlustusmaksete eraldisele möödumata riskide eraldis.

L) RAHULDAMATA NÕUETE ERALDIS

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse toimunud, kuid hüvitamata kahjude, sealhulgas toimunud, kuid teatamata kahjude katteks. Toimunud, kuid hüvitamata juhtumite kahjukäsitluskulude katteks moodustatakse rahuldamata nõuete eraldise koosseisus ka kahjukäsitluskulude eraldis.

Rahuldamata nõuete eraldise arvutamiseks kasutatakse nii iga nõude eraldi hindamise meetodit (suuremad teatatud kahjud) kui ka statistilisi meetodeid (väiksemad teatatud kahjud; toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis). Rahuldamata nõuete eraldist ei diskonteerita, v.a kohustusliku liikluskindlustuse pensionid, mis diskonteeritakse nende nüüdisväärtusesse, kasutades 1,0% (2017. aastal 0,75%) diskontomäära.

M) EDASIKINDLUSTUS

Edasikindlustuse peamiseks lepinguvormideks on mitteproportsionaalne (excess of loss) ja proportsionaalne edasikindlustus. Lepingud sõlmitakse üldjuhul üheks aastaks. Edasikindlustuse katet ostetakse tavapärase kindlustuse käigus, et riskide maandamisega minimeerida potentsiaalset netokahjumit. Kõikide edasikindlustuslepingute alusel antakse üle oluline osa kindlustusriskist.

Edasikindlustuse varad koosnevad edasikindlustatud kindlustuskohustistest. Edasikindlustajate osa ettemakstud kindlustusmaksete eraldises ja rahuldamata nõuete eraldises on kajastatud kooskõlas edasikindlustuslepingutega.

Edasikindlustuse varade allahindlused kajastatakse kasumis või kahjumis.

N) RENDIARVESTUS

Kapitalirendina käsitatakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Ettevõtte olid aruandeperioodil ja võrdlusperioodil ainult kasutusrendi lepingud.

Makstud kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna. Ettevõtte aruandeperioodil ja võrdlusperioodil kapitalirendilepingute alusel väljarenditud või rendile võetud varasid ei olnud.

O) ETTEVÕTTE TULUMAKS

Ettevõtte arvestab tulumaksukulu kooskõlas standardiga IAS 12 „Tulumaks“, mille kohaselt arvestatakse nii tasumisele kuuluvat (aruandeperioodi) kui ka edasilükkunud tulumaksu.

Iga üksuse tasumisele kuuluvat tulumaksu arvestatakse eraldi, vastavalt selle riigi maksuseadustele, kus üksus tegutseb. Ettevõtte välismaiste filiaalide tulu maksustatakse nende asukohariigi seaduste kohaselt. Eestis on ettevõtte tulumaksumäär 20% (2017: 20%) ja seda tuleb tasuda ainult sellelt tulult, mida filiaalides ei ole maksustatud ja ainult siis, kui kasumit jaotatakse (dividende makstakse).

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse ettevõtte tulumaksukuluna koondkasumiaruandes samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse. Suurim võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on esitatud lisas 16.

Alates 1. jaanuarist 2018 makstakse Lätis ettevõtte tulumaksu ainult jaotatavatelt dividendidelt ja äritegevusega mitteseotud kuludelt. Seisuga 31. detsember 2018 oli Läti filiaal oma aruandeperioodi kasumi Eesti ettevõttesse kandnud ja seetõttu kajastati Läti filiaali ettevõtte tulumaksukulu ja -kohustist, rakendades maksumäära 20% (2017: 15%).

Leedus arvestatakse nii tasumisele kuuluvat kui ka edasilükkunud tulumaksu. Edasilükkunud tulumaks, mis on tekkinud ajutistest erinevustest raamatupidamises kajastatud summade ja neile vastavate tegelikult maksustatud summade vahel, kajastatakse ettevõtte raamatupidamise aruandes. Kui majandusüksusel on koondkasumiaruandes kajastatavat aruandeperioodi tulu, mis kuulub maksustamisele mingil hilisemal perioodil, siis kajastab majandusüksus nii edasilükkunud tulumaksu kulu kui ka selle vastava edasilükkunud tulumaksu kohustise. Samamoodi arvestatakse edasilükkunud tulumaksu tulu ja kajastatakse sellele vastavat edasilükkunud tulumaksu vara kuludelt, mida saab maksustamisel maha arvata alles järgmistel perioodidel. Edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi esitatakse netosummas, kui nad on seotud sama maksuhalduriga ja neid võib saldeerida. Leedu filiaali ettevõtte tulumaksumäär on 15% (2017: 15%).

Aruandeperioodi ja edasilükkunud tulumaksu summad on avalikustatud lisas 14.

P) ARUANDEKUUPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnisid aruandekuupäeva 31. detsember 2018 ja aruande koostamise kuupäeva 21. veebruar 2019 vahel, kuid mis on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2. Riskid ja riskijuhtimine

1. RISKIJUHTIMISSÜSTEEM

Risk on ettevõtte äritegevuse ja tegevuskeskkonna oluline ja loomulik osa. Ettevõtte tõhusa toimimise ja stabiilsete tulemuste üheks eelduseks on kvaliteetne riskijuhtimine. Riskijuhtimissüsteemi eesmärkideks on tagada ettevõtte pikaajaline maksevõime, vähendada ootamatute finantskahjude mõju ning anda otsustajatele piisavalt teavet ettevõtte riskide ja kapitalivajaduse kohta, luues sellega lisaväärtust ettevõtte huvitatud osapooltele. Ettevõtte riskivalmiduse raamistikus on määratletud missuguseid ja kui suuri riske ettevõtte on nõus oma eesmärkide saavutamiseks võtma.

Ettevõtte riskijuhtimissüsteem hõlmab strateegiaid, protsesse ja aruandlust, mis on vajalikud selleks, et tagada ettevõtet ohustavate riskide pidev tuvastamine, mõõtmine, jälgimine, juhtimine ja aruandlus. Riskijuhtimissüsteem on osa suuremast sisekontrollisüsteemist ja see aitab tagada, et kõik riskid on juhitud. Selle tõhusaks rakendamiseks kasutatakse kolme kaitseliini põhimõtet, mis lähtub COSO¹ metoodikast (joonis 1).

Joonis 1. Kolme kaitseliini põhimõte

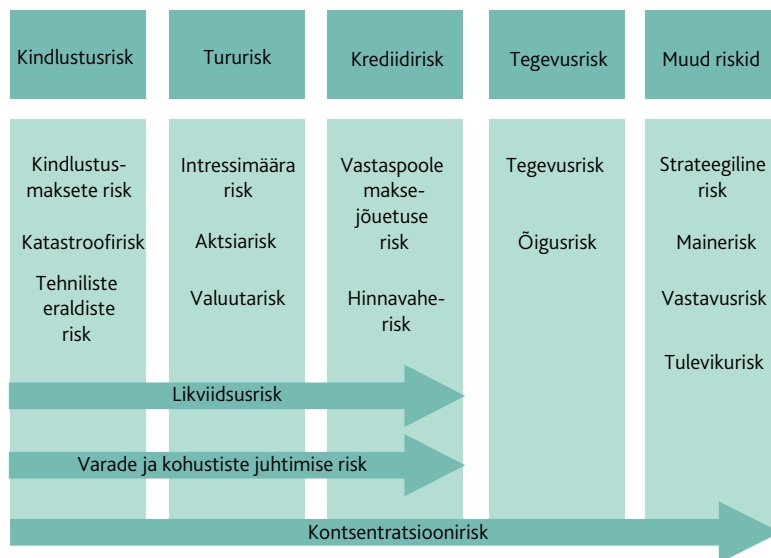

Ettevõtte riskijuhtimissüsteemis käsitletavat peamised riski kategooriad on kindlustus-, turu-, krediidi- ja tegevusrisk ning muud riskid (joonis 2).

¹ Treadway Komisjoni Sponsororganisatsioonide Komitee (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)

Joonis 2. Riskijuhtimissüsteemis määratletud riskid

Nõukogu on kinnitanud iga riski kategooria jaoks poliitika, mis seavad piirangud ja selged piirmäärad selleks, et tagada, et ettevõtte riskiprofil vastab ettevõtte riskivalmidusele ning kapitaliseerituse tasemele.

Riskijuhtimisstrateegia

Ettevõtte riskijuhtimisstrateegia moodustab osa ettevõtte juhtimispõhimõtetest.

Riskijuhtimisstrateegia eesmärk on:

- tagada ettevõttes usaldusväärne riskikultuur;
- tagada finantsseisundit ja kapitali mõjutavate riskide tuvastamine, hindamine, juhtimine, jälgimine ja aruandlus;
- tagada, et kindlustustegevuse riskitase kajastub hinnakujunduses;
- tagada piisav pikaajaline investeerimistulu vastavalt seatud riskivalmiduse piirmääradele;
- tagada, et riskipuhvid kapitali ja prognoositava kasumlikkuse kujul on äritegevuse ja turukeskkonnaga kaasnevate riskide jaoks piisavad;
- piirata majandusnäitajate kõikumist;
- tagada ettevõtte hea maine ning klientide ja teiste huvitatud osapoolte usaldus lfi vastu.
- tagada äritegevuse tõhusus, turvalisus ja jätkusuutlikkus.

Ettevõtte riskijuhtimisstrateegia kehtestab nõukogu ja see on kooskõlas lfi grupi riskijuhtimisstrateegiaga.

Joonis 3. Riskijuhtimisprotsess

Riskijuhtimisprotsess koosneb viiest peamisest tegevusest: riskide tuvastamine, riskide hindamine ja mõõtmine, riskide maandamine, riskide jälgimine ja aruandlus (joonis 3). Lisaks viiakse vähemalt kord aastas läbi oma riskide ja maksevõime hindamine (ORSA), mis on osa ettevõtte riskijuhtimissüsteemist. Kolme aasta äriplaani põhjal analüüsitakse riskiprofiili ja kapitali omavahelisi seoseid ning hinnatakse erinevate riskistsenaariumite mõju ettevõtte riskiprofiilile ja kapitalivajadusele. Oma riskide ja maksevõime hindamise (ORSA) peamiseks eesmärgideks on tagada ettevõtte püsiv maksevõime ning äritegevuse vastavus nõukogu poolt kehtestatud riskivalmidusele.

Riskijuhtimis- ja aruandlusstruktuur

NÕUKOGU

Nõukogu on juhtimisorgan, kelle ülesandeks on tagada nõuetekohane riskijuhtimissüsteem. Nõukogu sätestab riskijuhtimisstrateegia, ettevõtte riskivalmiduse ja riskide piirmäärad riskijuhtimispoliitikas. Nõukogule esitatakse igas kvartalis riskiaruanne ning äriplaani kinnitamisel võtab nõukogu arvesse oma riskide ja maksevõime hindamise (ORSA) tulemusi.

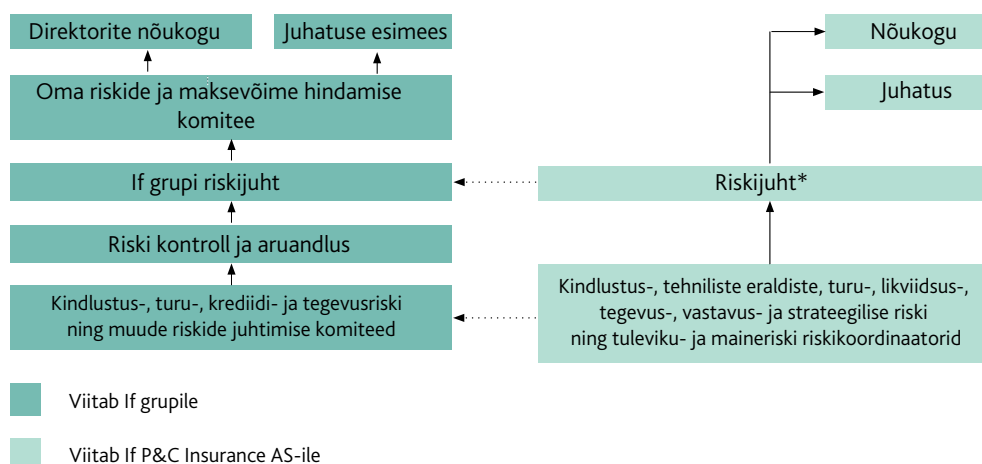
JUHATUS

Riskijuhtimissüsteemi tõhusa rakendamise eest vastutab ettevõtte juhatus, kes tagab asjakohase riskijuhtimise korralduse ja edendab ettevõttes usaldusväärset riskikultuuri. Juhatus saab riskijuhilt vähemalt kord kvartalis riskiaruande, osaleb aktiivselt ettevõtte oma riskide ja maksevõime hindamise protsessis (ORSA) ning tagab riskide tõhusa juhtimise ja jälgimise.

RISKIJUHTIMISE FUNKTSIOON

Riskijuhtimisfunktsiooni eest vastutab riskijuht. Riskijuht koordineerib riskijuhtimistegevusi juhatuse volitusel. Riskijuhtimisfunktsioon toetab riskijuhtimissüsteemi rakendamist ettevõttes.

Joonis 4. Riskijuhtimisfunktsioon ja aruandluse struktuur

* Riskifunktsiooni eest vastutav isik

2. KAPITALIJUHTIMINE

Ettevõtte pöörab suurt tähelepanu nii kapitali tõhusale kasutusele kui ka usaldusväärsele riskijuhtimisele, hoides ärijuhtimise perioodil riskide tasemele vastavat kapitaliseeritust. Sellega tagatakse, et vaba kapital ehk nõuetekohased omavahendid ületavad ettevõttesiseseid ja regulatiivseid kapitalinõudeid.

Kapitalijuhtimine on vajalik ettevõtte finantstugevuse tagamiseks, ebasoodsate majandustingimuste üleelamiseks ja selleks, et ettevõtte saaks kasvada ning saavutada muud riskijuhtimis- ja ärieesmärgid.

Ettevõtte riskiprofiili, nõutavat kapitali ja vaba kapitali ehk omavahendeid mõõdetakse ja analüüsitakse ning nende kohta antakse kord kvartalis või vajadusel sagedamini aru ettevõtte juhatusele ja nõukogule.

Kapitalipositsioon

Kapitalipositsioon on nõuetekohaste omavahendite ja nõutava kapitali vaheline suhe. Erinevate huvi-gruppide jaoks kasutatakse ettevõttes erinevaid kapitalipositsiooni kirjeldamise mõõdikuid: välises aruandluses kasutatakse regulatiivseid kapitalimõõdikuid nagu miinimumkapitalinõue ja solventsus-kapitalinõue ning sisemises aruandluses kasutatakse majandusliku kapitali mõõdikut.

2018. aastal täitis ettevõtte Solventsus II direktiivis sätestatud regulatiivset miinimumkapitalinõuet ja solventsuskapitalinõuet. See tagab klientidele jätkusuutliku teenuse ning selle, et ettevõtte suudab täita kõiki võetud kohustusi.

3. RISKIPROFIIL

Kindlustusrisk

Kindlustusrisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna hinnastamine oli ebapiisav või tehniliste eraldiste moodustamise aluseks olevad eeldused ei olnud õiged. Kindlustusrisk hõlmab kindlustusmaksete, katastroofi- ja tehniliste eraldiste riski.

KINDLUSTUSMAKSETE RISK JA KATASTROOFIRISK

Kindlustusmaksete risk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna aruandekuupäevaks toimumata kindlustusjuhtumite toimumise aeg, sagedus ja mõju kujunevad oodatust erinevaks.

Katastroofirisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna ekstreemsete või erakordsete sündmuste hinnastamiseks ja tehniliste eraldiste moodustamiseks kasutatud eeldustega seondub märkimisväärne määramatus.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Kindlustusmaksete riski ja katastroofiriski juhtimiseks ja maandamiseks kasutab ettevõtte edasikindlustust, riskide hajutamist, riskipõhist hinnastamist ning oma strateegiale ja äriplaanile vastavat riskide valikut. Riske jälgitakse ja kontrollitakse regulaarselt. Kindlustusrisi hindamisel ja juhtimisel lähtutakse kindlustusrisi hindamise poliitikas sätestatud põhimõtetest ja piirangutest. Lisaks on ettevõtte kehtestanud Baltikumi ja riigipõhised kindlustusrisi hindamise eeskirjad, mis sisaldavad iga äriiini jaoks detailsemaid kindlustusrisi aktsepteerimise juhiseid ja piiranguid.

Edasikindlustusandjatele ja nende krediidireitingutele, kontsentratsiooniriskile ning ühe edasikindlustusandja osale edasikindlustuslepingutes on sätestatud piirangud ettevõtte edasikindlustuse poliitikas. Ettevõtte on sõlminud mitteproportsionaalsed edasikindlustuslepingud kõikidele peamistele äriiiniidele omavastutusega 3,5 miljonit eurot nii üksiku kui ka katastroofijuhtumi kohta. Edasikindlustuse katte piisavust ning omavastutuse optimaalset taset analüüsitakse regulaarselt, võttes arvesse kindlustustegevuses toimunud muutusi, milleks on näiteks üksiku suure kindlustusobjekti kindlustamine, uute kindlustusteenuste pakkumine kindlustusvõtjatele ning muudatused kindlustustingimustes.

Riskile avatus

Kahjukindlustust iseloomustavat määramatust arvestades esineb risk, et kahjud võivad kahjunõuete tõttu kujuneda eeldatust suuremaks. Seda võivad põhjustada suured tulekahjud, looduskatastroofid, nagu näiteks tugevad tormid, üleujutused, või väikese ja keskmise suurusega kahjunõuete sageduse või keskmise suuruse ootamatu suurenemine.

Tundlikkusanalüüs

Tabelis 1 on esitatud tundlikkusanalüüs selle kohta, kuidas kombineeritud suhtarvu, kindlustusmaksete mahu ja kahjunõuete taseme muutused mõjutavad maksustamiseelset kasumit.

Tabel 1. Kindlustusmaksete riski tundlikkusanalüüs seisuga 31. detsember 2018

Tuhandetes eurodes Näitaja	Praegune tase, 2018	Muutus	Mõju maksustamiseelsele kasumile	
			2018	2017
Kombineeritud suhtarv	87,5%	+/-2% punkti	+/-2 857	+/-2 652
Kindlustusmaksete maht	142 859	+/-2%	+/-358	+/-284
Kahjunõuete tase	88 469	+/-2%	+/-1 769	+/-1 688

TEHNILISTE ERALDISTE RISK

Tehniliste eraldiste risk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna aruandekuupäeval või enne seda toimunud kahjujuhtumite aeg ja suurus kujunevad oodatust erinevaks.

Tehniliste eraldiste risk hõlmab korrigeerimisriski, mis on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna annuiteetide korrigeerimismäärade tase, suundumus või volatiilsus muutuvad õiguskeskkonna või kindlustatud isiku tervisliku seisundi muutumise tõttu.

Tehniliste eraldistega seondub alati teatav määramatus, sest nende moodustamise aluseks on tulevikus väljamakstavate kahjunõuete suuruse ja sageduse hinnangud.

Tehniliste eraldistega seotud määramatus on tavaliselt suurem uute äriiinide puhul, mille kohta ei ole veel täielikke statistilisi andmeid, ning äriiinide puhul, mis sisaldavad pika lahendamisajaga kahjunõudeid. Kohustuslik liikluskindlustus ja vastutuskindlustus on ettevõtte tooted, millele on iseloomulikud pika lahendamisajaga kahjunõuded.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte juhatus võtab vastu Baltikumi tehniliste eraldiste moodustamise eeskirja. Ettevõtte vastutav aktuaar vastutab tehniliste eraldiste arvutamise eeskirja koostamise ja tutvustamise ning eraldiste taseme piisavuse hindamise eest.

Kindlustusmatemaatilised prognoosid põhinevad nende koostamise kuupäevaks teadaolevatel andmetel varasemate kahjunõuete ja riskide võtmise kohta. Tehniliste eraldiste arvutamisel võetakse muuhulgas arvesse kahjunõuete pikaajalisi muutusi, veel välja maksmata kahjunõudeid, muudatusi seadusandluses, kohtuotsuseid, majandusnäitajaid ja muutusi pakutavates kindlustuskatetes. Tehniliste eraldiste moodustamisel kasutatakse tavaliselt ahel-redel (*Chain Ladder*) ja Bornhuetter-Fergussoni meetodit koos kahjunõuete arvu ja keskmise suuruse prognoosimisega.

Kohustusliku liikluskindlustuse annuiteetide arvutamisel võetakse arvesse oodatavat inflatsioonitrendi, mis on väga oluline kahjunõuete puhul, mida lahendatakse pika aja jooksul. Teiste tehniliste eraldiste inflatsioonimäär sisaldub erinevate statistiliste näitajate trendides.

Riskile avatus

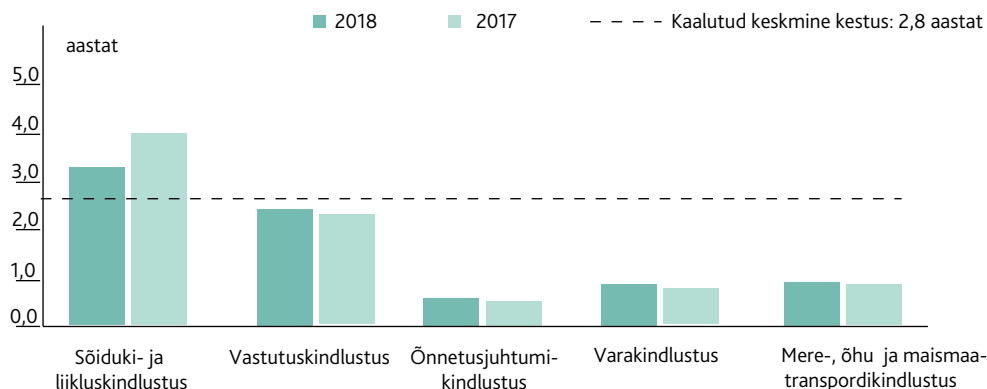
Tabelis 2 on esitatud tehnilised eraldised äriiinide lõikes. Ettevõtte tehnilised eraldised on suuremas osas moodustatud äriiinidele, mille kahjuhüvitamise periood on lühike. Pika hüvitamisperioodiga kohustusliku liikluskindlustuse annuiteetide osatähtsus tehniliste eraldiste kogumahu on suhteliselt väike.

Tabel 2. Tehnilised eraldised äriiinide lõikes seisuga 31. detsember

Äriiin	Kohustised kindlustuslepingutest, bruto		Kohustised kindlustuslepingutest, edasikindlustuse osa		Kohustised kindlustuslepingutest, neto	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Liikluskindlustus	77 289	65 418	2 787	380	74 502	65 038
Sõidukikindlustus	29 162	21 525	-	-	29 162	21 525
Varakindlustus, eraisikud	12 828	8 945	-	-	12 828	8 945
Varakindlustus, juriidilised isikud	17 228	14 629	413	282	16 815	14 347
Vastutuskindlustus	22 733	24 251	1 633	3 741	21 100	20 510
Õnnetusjuhtumikindlustus	2 801	2 065	-	-	2 801	2 065
Tervisekindlustus	4 149	3 634	-	-	4 149	3 634
Muud	5 876	4 757	796	799	5 080	3 958
KOKKU	172 066	145 224	5 629	5 202	166 437	140 022

Äriiinide tehniliste eraldiste kestus on esitatud joonisel 5. Tehniliste eraldiste struktuuri ja kestusega kaasneb inflatsiooni- ja intressimäära risk, mida kirjeldatakse detailsemalt tururiski käsitlevas osas.

Joonis 5. Tehniliste eraldiste kestus äriiinide lõikes seisuga 31. detsember

Tundlikkusanalüüs

Mitme äriiini puhul mõjutab tehnilisi eraldisi inflatsioonimäära muutumine. Tehniliste eraldiste riski tundlikkusanalüüs 31. detsembri seisuga on esitatud tabelis 3.

Tabel 3. Tehniliste eraldiste riski tundlikkusanalüüs seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes Portfell	Risk	Riskinäitaja muutumine	Riik	Mõju kohustistele ja maksueelsele kasumile	
				2018	2017
Reservide nimiväärtus	Inflatsiooni suurenemine	Suurenemine	Eesti	1 492	1 362
		1 protsendipunkti võrra	Läti	301	197
			Leedu	588	435
			KOKKU	2 381	1 994
Diskonteeritud tehnilised eraldised (annuiteedid)	Diskontomäära vähenemine	Vähenemine	Eesti	1 458	1 458
		1 protsendipunkti võrra	Läti	323	306
			Leedu	120	95
			KOKKU	1 901	1 859
Annuiteedid	Suremuse vähenemine	Suremuse määra	Eesti	160	165
		vähenev 20%	Läti	14	19
			Leedu	4	4
			KOKKU	178	187

Tururisk

Tururisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte finantsseisundis toimub ebasoovitav muutus, mis tuleneb otseselt või kaudselt muutustest varade, kohustiste ja finantsinstrumentide turuhindade tasemes või volatiilsuses.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte tururiski juhtimise alusdokumentideks on investeerimispoliitika ja Baltikumi investeerimispoliitika. Need sätestavad põhimõtted, mida tuleb järgida, näiteks mõistlikkuse põhimõtte, riskide piirmäärad ning investeerimistegevusega seotud otsustusprotsessi.

Riskide piirmäärade ning investeringute tootluse ja likviidsuse eesmärkide seadmisel võetakse arvesse ettevõtte üldist riskivalmidust ja riskitaluvust, regulatiivseid nõudeid ning tehniliste eraldiste olemust. Tururiski jälgitakse regulaarselt ning ettevõtte nõukogule ja juhatajale esitatakse vähemalt kord kvartalis riskiaruanne, milles sisaldub ülevaade tururiskist.

Riskile avatus

Tururisk hõlmab neid riske, mis kaasnevad ettevõtte investeerimistegevusega. Ettevõtte investeerimisstrateegia on konservatiivne ja investeeritud on üksnes fikseeritud tootlusega instrumentidesse. Aruandlusperioodil ei olnud ettevõttel tuletisinstrumente.

Ettevõtte investeerimistegevuse tootlus oli 2018. aastal -0,2% (2017: 0,8%). Aruandlusperioodi lõpu seisuga moodustasid investeerimisvarad 274 731 tuhat eurot (2017: 271 960 tuhat eurot).

Ettevõtte peamine tururisk on intressimäära risk. Ettevõtte tegevusega ei kaasne märkimisväärset aktsia- ja valuutariski. Tururiski kirjeldamiseks võib kasutada investeerimisvarade jaotust ja nende väärtuse tundlikkust peamiste riskitegurite muutuste suhtes.

Tabel 4. Investeeringisvarade jaotus

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	%	31.12.2017	%
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	274 731	100%	249 560	92%
Laenud ja nõuded (tähtajalised hoiused)	-	0%	22 400	8%
KOKKU	274 731	100%	271 960	100%

INTRESSIMÄÄRA RISK

Intressimäära risk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on intressikõvera või intressimäära volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte investeeringispoliitika ja Baltikumi investeeringispoliitika kohaselt tuleb investeeringisvarade valikul arvesse võtta kindlustustegevusega seotud kohustiste olemusest tulenevat intressimäära riski ja inflatsiooniriski. Intressimäära riski juhtimiseks kehtestatakse piirmäärad instrumentidele, mis on intressimäära muutuse suhtes tundlikud.

Ettevõtte mõõdab ja jälgib intressimäära riski intressitundlike varade ja kohustiste vahe meetodi abil. Lisaks kasutab ettevõtte intressimäärade muutumisest tulenevate võimalike kahjude hindamiseks erinevaid intressimäära riski stsenaariume. Ettevõtte defineerib intressimäära riski kui kahju, mis võib tekkida intressikõvera 1%-lise paralleelse nihke tõttu.

Tundlikkusanalüüs

Järgmises tabelis on esitatud mõned peamised eeldused, mis näitavad võimalike muutuste mõju juhul, kui muud tegurid ei muutu. Analüüs põhineb investeeringisportfellil seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2017. Arvutused on tehtud enne tulumaksu mõju arvesse võtmist.

Tabel 5. Finantsvarade õiglase väärtuse tundlikkusanalüüs

Ettevõtte investeeringisportfell seisuga 31.detsember

Tuhandetes eurodes	Intressikõvera paralleelne nihe			
	2018		2017	
	Tõus 100 baaspunkti	Langus 100 baaspunkti	Tõus 100 baaspunkti	Langus 100 baaspunkti
Mõju finantstulemustele	-7 392	7 715	-5 687	5 996

Riskile avatus

Kuna enamik tehnilisi eraldisi on finantsseisundi aruandes kajastatud nimiväärtuses, mõjutavad ettevõtet peamiselt võimalikud inflatsioonimäära muutused. Tehniliste eraldiste majanduslik väärtus ehk tulevikus makstavate kahjude nüüdisväärtus on aga avatud intressimäära muutuse riskile. Lisaks diskonteeritakse Eesti, Läti ja Leedu annuiteetide eraldisi, mistõttu diskontomäära potentsiaalsed muutused avaldavad teatud mõju finantsseisundi aruandes kajastuvate tehniliste eraldiste suurusele. Diskontomäärad erinevad riigiti eelkõige seadusandluse erinevuse tõttu.

Tehniliste eraldiste kestust ja tundlikkust intressimäärade muutumise suhtes käsitletakse põhjalikumalt tehniliste eraldiste riski käsitlevas osas. Finantsvarade ja -kohustiste rahavood on esitatud likviidsusrisiki käsitlevas osas.

Võlakirjade ja muude intressikandvate investeeringute kestus oli 2018. aasta lõpu seisuga 2,6 aastat (2017: 2,2 aastat). Nende investeeringute kestus on esitatud tabelis 6.

Tabel 6. Võlakirjade ja muude intressikandvate investeeringute kestus ja jaotus instrumentide liikide lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes	Raamatupidamis- jääkväärtus	2018		2017		Kestus (aasta)
		%	Kestus (aasta)	Raamatupidamis- jääkväärtus	%	
Euro võlakirjad (v.a Skandinaavia)	151 938	55,3%	2,7	130 739	48,1%	2,6
Skandinaavia võlakirjad	68 744	25,0%	2,8	49 877	18,3%	2,5
USA võlakirjad	43 504	15,8%	1,3	58 352	21,5%	1,4
Lühiajalised fikseeritud tulumääraga instrumendid (sh Skandinaavia)	-	0,0%	0,0	22 400	8,2%	0,9
Globaalsed võlakirjad	8 020	2,9%	4,5	8 095	3,0%	0,2
EL-i valitsuste võlakirjad	2 527	0,9%	7,1	2 497	0,9%	8,1
KOKKU	274 731	100%	2,6	271 960	100%	2,2

AKTSIARISK

Aktsiarisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on aktsiate turuhindade taseme või volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riskile avatus

Ettevõtte investeerimispoliitika ja Baltikumi investeerimispoliitika kohaselt ei ole aktsiatesse investeerimine lubatud. Seetõttu ei ole ettevõttel aktsiariski. Ainus aktsiainvesteering on investeering 100% tütaretevõttesse (Support Services AS), mida ei mõjuta muutused aktsiaturul.

VALUUTARISK

Valuutarisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on valuutavahetuskursside taseme või volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riskile avatus

Ettevõttel ei ole märkimisväärset valuutariski. Enamik ettevõtte tehnilistest eraldistest ja kõik finantsinvesteeringud on eurodes.

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte finantsseisundis toimub ebasoovitav muutus, mis tuleneb muutusest nende väärtpaperiemitentide, vastaspoolte ja võlgnike krediivõimes, kellega ettevõtte vastaspoole maksejõuetuse riski, hinnavaheriski või kontsentratsiooniriski kaudu kokku puutub.

Hinnavaherisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on tundlik muutuste suhtes, mis leiavad aset krediidi hinnavahe tasemes või volatiilsuses riskivabal intressikõveral.

Üldiselt viitab krediidirisk kahjule, mis tuleneb võlgnike või teiste vastaspoolte realiseerunud maksejõuetusest või maksejõuetuse tõenäosuse suurenemisest. Maksejõuetuse korral oleneb lõplik kahju vara väärtusest, millest on maha arvatud tagatise väärtus ja maksejõuetuse tekkimisel sisse nõutud summad.

KREDIIDIRISK INVESTEERIMISTEGEVUSES

Ettevõtte peamine krediidirisk tuleneb investeringutest. Investeerimistegevuse krediidiriski saab mõõta kui vastaspoole maksejõuetuse riski ja hinnavaheriski. Enamikul juhtudel kajastub osa krediidiriskist juba suuremas hinnavahes ja seetõttu on vara turuväärtus madalam ka siis, kui maksejõuetust ei esine. Seega on hinnavahe sisuliselt krediidiriski turuhind.

Täiendavat riski, mis tuleneb kas varade portfelli vähesest hajutatusest või i) üksiku väärtpaperiemitendi või ii) omavahel seotud emitentide maksejõuetuse riski suurest kontsentratsioonist, mida ei hõlma hinnavaherisk ega vastaspoole risk, käsitletakse kontsentratsiooniriskina.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Investeerimistegevuse krediidiriski juhitakse konkreetsete piirangutega, mis on sätestatud ettevõtte investeerimispoliitikas ja Baltikumi investeerimispoliitikas. Nendes dokumentides on kehtestatud piirmäärad maksimaalsele lubatavale riskile üksiku emitendi, võlakategooria ja reitinguklassi lõikes. Hinnavaheriski piiratakse lisaks tundlikkuspiirangute kehtestamisega instrumentidele, mis on tundlikud hinnavahe muutuste suhtes.

Enne investeerimist analüüsitakse võimalikke investeringuid põhjalikult. Hinnatakse emitendi krediivõimet ja tulevikuväljavaateid ning ka tagatist ja võimaliku investeringu struktuuri üksikasju. Hindamisel on väga olulise tähtsusega sisemised riskinäitajad, ent arvesse võetakse ka makromajanduslikku keskkonda, turu hetketrende, ettevõtteväliste analüütikute hinnanguid ja reitinguagentuuride antud krediidireitinguid. Lisaks jälgitakse pidevalt portfelli tulemusi ja vastaspoole krediivõimet.

Portfellide krediidiriske jälgitakse ettevõtte tasandil ning neist antakse aru juhatusele ja nõukogule kord kvartalis esitatavas riskiaruandes. Krediidiriskidest antakse aru reitingute, instrumentide ja majandussektorite lõikes.

Riskile avatus

Ettevõtte krediidirisk tuleneb eelkõige fikseeritud tulumääraga investeringutest. Suur osa ettevõtte fikseeritud tulumääraga investeringutest on tehtud finantsinstitutsioonidesse, millest omakorda suurem osa asub Põhjamaades. Riskid sektorite, varaklasside ja reitingukategooriate lõikes on esitatud tabelis 7.

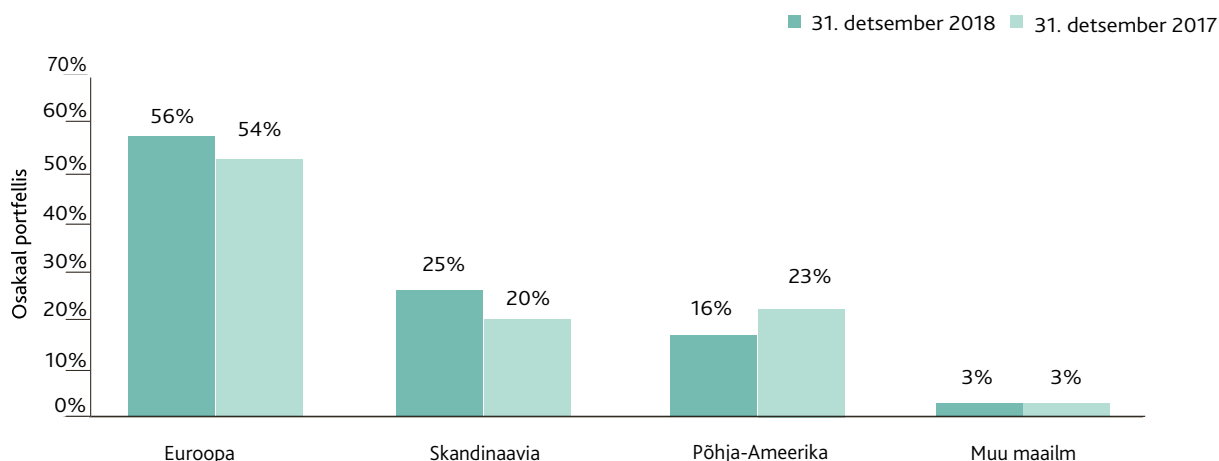
Tabel 7. Krediidirisk sektorite, varaklasside ja reitingukategooriate lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes						Reitinguta	Fikseeritud
	AAA	AA+- AA-	A+ - A-	BBB+- BBB-	BB+ - C		tulumääraga kokku
Tööstus	-	-	5 006	-	-	9 722	14 728
Kapitalikaubad	-	-	3 039	10 100	-	9 814	22 953
Tarbekaubad	-	-	15 963	8 326	857	-	25 146
Kaetud võlakirjad	11 090	-	-	-	-	-	11 090
Energia	-	-	-	-	-	6 910	6 910
Finantsinstitutsioonid	-	37 010	57 362	19 745	-	-	114 117
Valitsus	-	2 527	-	-	-	-	2 527
Tervishoid	-	-	-	7 536	-	5 133	12 669
Kindlustus	-	-	3 001	-	-	-	3 001
Kinnisvara	-	-	5 503	6 724	-	-	12 227
Teenused	-	-	-	10 389	1 402	4 018	15 809
Tehnoloogia ja elektroonika	-	-	-	-	1 018	-	1 018
Telekommunikatsioon	-	-	-	12 066	-	-	12 066
Transport	-	-	2 617	3 530	-	-	6 147
Kommunaalteenused	-	-	1 527	5 248	3 039	-	9 814
Muu	-	2 011	-	-	-	2 498	4 509
Kokku	11 090	41 548	94 018	83 664	6 316	38 095	274 731

Tuhandetes eurodes						Reitinguta	Fikseeritud
	AAA	AA+- AA-	A+ - A-	BBB+- BBB-	BB+ - C		tulumääraga kokku
Tööstus	-	-	5 028	-	1 109	9 831	15 968
Kapitalikaubad	-	-	15 172	6 567	-	9 821	31 560
Tarbekaubad	-	3 015	10 547	8 186	-	-	21 748
Kaetud võlakirjad	5 083	-	-	-	-	-	5 083
Energia	-	-	-	-	-	4 589	4 589
Finantsinstitutsioonid	-	61 563	46 774	14 678	-	-	123 015
Valitsus	-	2 497	-	-	-	-	2 497
Tervishoid	-	-	-	5 641	-	5 251	10 892
Kinnisvara	-	-	5 549	5 845	-	-	11 394
Teenused	-	-	-	9 025	1 036	4 139	14 200
Telekommunikatsioon	-	-	-	5 646	-	2 171	7 817
Transport	-	-	2 659	2 531	-	1 010	6 200
Kommunaalteenused	-	-	-	14 982	-	-	14 982
Muu	-	2 014	-	-	-	-	2 014
Kokku	5 083	69 089	85 729	73 101	2 145	36 812	271 960

Krediidiriskiga võlakirjade ja muude intressikandvate väärtpaberite jagunemine geograafiliste piirkondade lõikes on esitatud joonisel 6.

Joonis 6. Fikseeritud tulumääraga väärtpaberite geograafiline jaotus

KREDIIDIRISK KINDLUSTUSTEGEVUSES

Lisaks investeerimisvaradega kaasnevale krediidiriskile tekib krediidirisk edasikindlustusest, kuna ettevõtte kindlustab võetud riske edasikindlustusandjate juures. Edasikindlustajatega seotud krediidirisk tuleneb nõuetest edasikindlustajate vastu ja edasikindlustajate osast tehnilistes eraldistes.

Ettevõtte kindlustusvõtjate ja -vahendajatega seotud krediidirisk on väga väike, sest kindlustusmaksete tasumata jätmisel kindlustuspoliisi üldjuhul tühistatakse ning võlahaldusprotsessi jälgitakse pidevalt.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Edasikindlustusega seotud krediidiriski piiramiseks ja juhtimiseks on ettevõttes kehtestatud edasikindlustuse poliitika, milles on sätestatud nõuded edasikindlustusandjate minimaalsele krediidireitingule ja maksimaalsed piirmäärad edasikindlustuslepingutele, mida võib ühe edasikindlustusandjaga sõlmida. Edasikindlustusandjate krediidivõime määramiseks kasutatakse reitinguagentuuride krediidireitinguid.

Riskile avatus

Ettevõtte peamine kindlustustegevusega seotud krediidirisk tekib edasikindlustusest tulenevatest nõuetest (nõuded edasikindlustajate vastu ja edasikindlustajate osa tehnilistes eraldistes). Edasikindlustusest tulenevate nõuete jaotus on esitatud tabelis 8. Edasikindlustusest tulenevad nõuded on peamiselt AA ja A krediidireitinguga edasikindlustusandjate vastu. Reitinguta edasikindlustajate osakaal on väike peamiselt seetõttu, et varasematel aastatel juhtunud kahjud olid edasikindlustatud Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt juhitud edasikindlustuspuuli kaudu.

Tabel 8. Nõuded edasikindlustusest krediidireitingute kategooriate lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes Reiting (S&P)	2018	%	2017	%
AA	1 342	22,0%	3 474	65,1%
A	4 378	71,6%	1 469	27,5%
Reitinguta	393	6,4%	396	7,4%
Kokku	6 113	100%	5 339	100%

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtte ei suuda investeeringuid ja teisi varasid oma finantskohustiste tähtaegseks täitmiseks õigeaegselt realiseerida.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Kahjukindlustuses kogutakse kindlustusmaksleid ette ning teave suurte kahjunõuete hüvitamise kohta on tavaliselt olemas kaua enne nende maksetähtaega. See vähendab likviidsusrisiki. Lisaks hoitakse investeerimisportfelli kestus lühike, et tagada investeeringute likviidsus.

Likviidsuse juhtimise põhieesmärk on tagada, et ettevõtte suudab täita kõiki oma kindlustuslepingutest ja tegevusest tulenevaid kohustusi tähtaegselt. Likviidsusrisiki tuvastamiseks analüüsitakse regulaarselt investeerimisvarade ja tehniliste eraldiste eeldatavaid rahavooge, võttes arvesse nii tavalisi kui ka halvenenud turutingimusi. Likviidsusrisiki vähendatakse investeeringutega, millega saab likviidsetel turgudel vabalt kaubelda. Raamatupidamisosakond tegeleb igapäevaselt likviidsusrisiki juhtimisega.

Riskile avatus

Tabelis 9 on esitatud tehniliste eraldiste ning finantsvarade ja -kohustiste rahavoogude tähtajad. Finantsvarade ja -kohustiste kohta on esitatud nende täpsed lepingulised tähtajad. Lisaks on tabelis esitatud tehniliste eraldiste netosummade eeldatavad rahavood, millega paratamatult kaasneb teatav määramatus.

Tabel 9. Finantsvarade, kohustiste ja kindlustustehniliste netoeraldiste rahavoogude tähtajad

31.12.2018		Raamatupidamisväärtus			Rahavood					
Tuhandetes eurodes	Raamatupidamisväärtus	Tähtajatu	Lepingulise tähtajaga	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2033	2034-
Finantsvarad	335 278	30 899	304 379	65 028	76 140	34 320	32 111	58 411	46 929	-
Finantskohustised	12 165	-	12 165	12 165	-	-	-	-	-	-
Tehnilised netoeraldised	166 437	-	166 437	94 108	19 284	12 423	8 930	6 415	19 942	5 335

31.12.2017		Raamatupidamisväärtus			Rahavood					
Tuhandetes eurodes	Raamatupidamisväärtus	Tähtajatu	Lepingulise tähtajaga	2018	2019	2020	2021	2022	2023-2032	2033-
Finantsvarad	294 263	9 248	285 015	42 044	54 989	95 177	29 457	24 939	43 348	-
Finantskohustised	10 305	-	10 305	10 305	-	-	-	-	-	-
Tehnilised netoeraldised	140 021	-	140 021	75 876	17 436	11 277	8 025	5 764	16 420	5 223

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk hõlmab kõikide riskide akumulereumist, mis on seotud ühe konkreetse vastaspoole, majandussektori või geograafilise piirkonnaga ning millega võib kaasneda oluline kahju, mida ükski teine riskiliik ei hõlma.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte kindlustusriskide hindamise poliitikas, investeerimispoliitikas, Baltikumi investeerimispoliitikas ja edasikindlustuspoliitikas on kehtestatud piirangud riskide võtmisele ühe vastaspoole ja reitinguklassi kohta.

Riskile avatus

Ettevõtte pakub kindlustusteenuseid mitmes äriühinus kõigis kolmes Balti riigis, kus on erinev seadusandlus ja erinevad konkurentsitingimused. Seetõttu võib pidada ettevõtte kindlustusportfelli ja tegevust hajutatuks. Riskide kontsentratsiooni ettevõtte kindlustusportfellis võivad põhjustada looduskatastroofid, näiteks tormid ja üleujutused, mis mõjutavad kolme Balti riiki üheaegselt. Ettevõtte avatust sellisele riskile ning sellise riski juhtimist ja kontrollimist on detailsemalt kirjeldatud eespool, kindlustus- ja katastroofiriski käsitlevas osas.

Ettevõtte peamine kontsentratsioonirisk tuleneb investeerimistegevusest. Suurem osa investeeringutest on kontsentreerunud finantssektorisse. Investeeringute kontsentratsioon on esitatud krediidiriski käsitlevas osas tabelis 7. Suurimad üksikute vastaspooltega seotud turu- ja krediidiriski kontsentratsioonid on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 10. Turu- ja krediidiriski kontsentratsioon vastaspoolte ja varaklasside lõikes seisuga 31. detsember

2018 Tuhandetes eurodes	Hoiused	Ujuva intressiga	Kokku
		võlakirjad (FRN) ja võlakirjad	
Raiffeisen-Boerenleenbank BA/Holland	-	11 350	11 350
DnB ASA	-	10 025	10 025
Jyske Bank A/S	-	8 087	8 087
Toronto-Dominion Bank	-	8 020	8 020
McDonald's Corporation	-	8 003	8 003
KOKKU	-	45 485	45 485

2017 Tuhandetes eurodes	Hoiused	Ujuva intressiga	Kokku
		võlakirjad (FRN) ja võlakirjad	
Luminor Bank AB	22 400	-	22 400
Raiffeisen-Boerenleenbank BA/Holland	-	16 299	16 299
DnB ASA	-	10 079	10 079
General Electric Co	-	10 049	10 049
Jyske Bank A/S	-	8 252	8 252
KOKKU	22 400	44 679	67 079

Tegevusrisk

Tegevusrisk on risk, et ettevõtte saab kahju ebapiisavate või mittetoimivate protsesside või süsteemide, töötajate või (oodatud või ootamatute) väliste sündmuste tõttu.

Tegevusriski definitsioon hõlmab ka õigusriski, mis on risk, et ettevõtte saab kahju (i) kindlustusjuhtumitega mitteseotud vaidluste, (ii) lepinguliste kohustuste rikkumise või ebaseaduslike lepingute sõlmimise või (iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumise tõttu.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte kasutab tegevusriskide tuvastamiseks erinevaid protsesse:

- Tegevus- ja vastavusriski hindamise protsess. Vähemalt kaks korda aastas viib iga üksus läbi oma tegevus- ja vastavusriskide hindamise. Selle alusel hindab teine kaitseliin ettevõtte tegevusriske. Riskitaset jälgitakse pidevalt ning selle kohta antakse regulaarselt aru ettevõtte juhatusele ja nõukogule.
- Intsidentidest teatamise protsess. Tegevusriskidega seotud intsidentidest teavitamiseks kasutatakse veebipõhist süsteemi. Intsidente analüüsib riskifunktsioon, et selgitada välja täiendamist vajavad valdkonnad. Teavet intsidentide trendide ja olulise mõjuga intsidentide kohta esitatakse kord kvartalis riskiaruandes.
- Talitluspidevuse juhtimine. Äritegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks kasutatakse talitluspidevuse juhtimist. Talitluspidevuse teste tehakse vähemalt kord aastas kõigis riikides, kus ettevõtte tegutseb. Testide tulemusi analüüsitakse ning vajalikud täiendused kajastatakse talitluspidevuse ja IT taasteplaanides. Talitluspidevuse testidest ja nende tulemustest koostatakse ülevaade, mis esitatakse kord aastas Eesti Finantsinspeksioonile.

Peamised ettevõttesisesed tegevusriskide juhtimise juhendid on Baltikumi riskijuhtimise eeskiri, tegevusriski poliitika, turvapoliitika, Baltikumi talitluspidevuse juhtimise eeskiri, tegevuse edasiandmise poliitika, kaebuste käsitlemise poliitika ja kahjukäsitluse poliitika.

Riskile avatus

Ettevõtte igapäevane kindlustustegevus sõltub oluliselt IT-süsteemide ja taristu toimimisest. Seetõttu võib ettevõtte peamine oluline tegevusrisk tuleneda IT-süsteemidest ja tarkvaraarendustest.

Muud riskid

VASTAVUSRISK

Vastavusrisk on õiguslike või regulatiivsete sanktsioonide, olulise rahalise kahju või maine languse risk, mis tuleneb ettevõttele kohalduvate eeskirjade ja õigusnormide täitmata jätmisest.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte eesmärk on kujundada kultuur, kus kõik panustavad nõuete täitmisse. Esimene kaitseliin vastutab vastavusriski eest ja juhib seda oma igapäevases tegevuses ning annab selle kohta aru teisele kaitseliinile.

Äritegevusega seotud vastavusriskid tehakse kindlaks tegevus- ja vastavusriski hindamise protsessi raames ning intsidentidest teatatakse intsidentidest teatamise protseduuri abil sarnaselt tegevusriskidele ja nendega seotud juhtumitele. Lisaks viiakse vajadusel konkreetsetes valdkondades läbi täiendavaid vastavuskontrolli protseduure.

Tuvastatud riske hinnatakse nende raskusastme alusel, võttes arvesse tõenäosust ja mõju, ning nende kohta antakse kord kvartalis aru juhatusele ja nõukogule.

MAINERISK

Mainerisk on sageli tegevus- või vastavusriski realiseerumise tagajärg ja selle all mõeldakse võimalikku kahju, mida ettevõtte kannab, kui tema maine klientide ja teiste sidusrühmade silmis langeb. Hea maine on kindlustusseltsile elutähtis, sest usaldus on oluline tegur ettevõtte suhetes klientide, töötajate ja teiste sidusrühmadega. Ettevõtte maine määrab see, kuidas sidusrühmad tajuvad ettevõtet ja selle tegevust.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Tegevus- ja vastavusriski hindamisel võetakse arvesse realiseerunud riski mõju mainele. Lisaks teavitavad Eesti, Läti ja Leedu kommunikatsioonijuhid vähemalt kaks korda aastas riskijuhti meediaintsidentidest. Maineriski analüüsitakse ja selle kohta antakse vähemalt kaks korda aastas koos tavapärase riskiaruandlusega aru juhatusele ja nõukogule.

Kuna tegevus- ja muud riskid võivad juhul, kui neid ei hallata õigesti, põhjustada maineriski, tegutseb kommunikatsiooniosakond pidevalt selle nimel, et teadvustada töötajatele, kui tähtis on hoida head mainet ja mida teha võimaliku maineriski korral. Selleks et õigesti käituda, jälgitakse hoolikalt nii tava- kui ka sotsiaalmeedias ettevõtte kohta avaldatavat teavet ning klientide kaebusi.

STRATEEGILINE RISK

Strateegiline risk on risk saada kahju konkurentsikeskkonna või üdise majanduskliima muutuste või ettevõtte vähese paindlikkuse tõttu.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Lisaks kord aastas finantsplaneerimise protsessi raames toimuvale hindamisele hinnatakse strateegilisi riske kord kvartalis. Olulistest tuvastatud strateegilistes riskides toimunud muutuste kohta antakse aru kord kvartalis nii juhatusele kui nõukogule. Strateegilisi riske ja nende maandamist jälgitakse regulaarselt.

Strateegilisi riske maandatakse peamiselt riski olemusele vastavate juhtimismeetmete rakendamise abil.

TULEVIKURISK

Tulevikuriskid on uued, alles ilmnevad või muutuvad riskid, mille suurust on raske määrata ja millel võib olla ettevõttele suur mõju.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Tulevikuriske tuvastatakse ja hinnatakse nende tõenäosuse ja mõju alusel vähemalt kaks korda aastas. Tulevikuriskide arengu jälgimine on pidev protsess. Ettevõtte jaoks kõige olulisema mõjuga riske kajastatakse regulaarses riskiaruandes kaks korda aastas.

Riskile avatus

Riskid, millele erilist tähelepanu pööratakse, on küberriskid, nanotehnoloogia, ebapiisav kohanemine kliimamuutustega, asjade internet ja iseliikuvad sõidukid.

4. SOLVENTSUS II

Ettevõtte riskide detailne kirjeldus vastavalt Solventsus II direktiivi nõuetele avaldatakse igal aastal solventsuse ja finantsseisundi aruandes, mis on huvitatud osapooltele kättesaadav ettevõtte veebilehel.

Lisa 3. Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Kogutud kindlustusmaksed, bruto	162 666	138 750
Muutus ettemakstud kindlustusmaksete eraldises	-16 883	-3 458
Tulu kindlustusmaksetest, bruto	145 783	135 292
Edasikindlustuse preemiad	-3 018	-2 615
Muutus ettemakstud kindlustusmaksete eraldises	94	-59
Edasikindlustuse osa tulus kindlustusmaksetest	-2 924	-2 674
KOKKU	142 859	132 618

2018. aastal muudeti kogutud kindlustusmaksete kajastamist võrreldes 2017. aastaga, et kajastamise põhimõtted oleksid kõigis üksustes ühesugused. Alates aruandeperioodist kajastab ettevõtte Eesti üksus kindlustusperioodi eest võetava kindlustusmaks kogusummas kindlustusperioodi algul. See avaldas kogutud kindlustusmaksete (bruto) saldole aruandeperioodi alguses ühekordset mõju summas 13 192 tuhat eurot. Mõju aruandeperioodi tulule kindlustusmaksetest (bruto) ja ettevõtte kogu majandustulemusele kujunes aga ebaoluliseks. Ühekordne mõju tekkis kindlustuspoliisidest, mis sõlmiti 2017. aastal ja kehtisid seisuga 1. jaanuar 2018. 2017. aastal kajastati vaid osa nende poliiside kindlustusmaksest. Muudatuse tõttu kajastati selliste poliiside järelejäänud kindlustusperioodiga seotud kindlustusmaks ühekordne mõju vastavalt uuele arvestusmeetodile.

Lisa 4. Tulu investeringutest

Tuhandetes eurodes	2018	2017
INTRESSITULU/-KULU JÄRGMISTELT INVESTEERINGUTELT:		
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</u>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	247	619
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	2 400	1 915
Laenud ja nõuded		
Tähtajalised hoiused	3	8
Raha ja raha ekvivalendid	1	1
KOKKU	2 651	2 543
KASUM JÄRGMISTE INVESTEERINGUTE MÜÜGIST:		
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</u>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	198	-
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	396	430
KOKKU	594	430
KASUM/KAHJUM ÕIGLASE JÄRGMISTE INVESTEERINGUTE VÄÄRTUSE MUUTUSEST:		
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</u>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	-420	-530
KOKKU	-420	-530
Investeeringute kulud	-706	-682
INVESTEERINGUTE TULU, NETO	2 119	1 761

Müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse reserv	2018	2017
Algsaldo	3 704	3 503
Muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	-2 403	630
Kasumis või kahjumis kajastatud realiseeritud kasum	-396	-429
Lõppsaldo	905	3 704
Müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse reservi muutus aruandeperioodil	-2 799	201

Lisa 5. Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Bruto		
Makstud aruandeperioodi kahjud	-62 326	-59 140
Makstud eelnevate perioodide kahjud	-21 650	-21 214
Regressina ja jääkvara realiseerimisest laekunud ja saadaolevad summad	9 456	8 534
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	-9 960	-11 153
Kahjukäsitluskulud	-4 345	-4 131
KOKKU	-88 825	-87 104
Edasikindlustuse osa		
Makstud aruandeperioodi kahjud	2	119
Makstud eelnevate perioodide kahjud	18	35
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	336	2 544
KOKKU	356	2 698
Neto		
Makstud aruandeperioodi kahjud	-62 324	-59 021
Makstud eelnevate perioodide kahjud	-21 632	-21 179
Regressina ja jääkvara realiseerimisest laekunud ja saadaolevad summad	9 456	8 534
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	-9 624	-8 609
Kahjukäsitluskulud	-4 345	-4 131
KOKKU	-88 469	-84 406

Lisa 6. Kulud

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Palga- ja muude tasude kulu	-15 771	-14 511
Sotsiaalmaksukulu	-4 700	-4 351
Muud tööjõukulud	-2 063	-1 614
Tööjõukulud kokku	-22 534	-20 476
Komisjonitasud vahendajatele	-9 817	-9 379
Andmetöötluskulud	-2 298	-2 213
Kulud ruumidele	-2 224	-2 175
Kontorikulud (sh sidekulud)	-960	-1 024
Muud tegevuskulud	-3 330	-3 162
KOKKU	-41 163	-38 429
Kulude jagunemine otstarbe alusel		
Kindlustuslepingute sõlmimiskulud	-23 298	-21 879
Administratiivkulud	-13 520	-12 419
Kahjukäsitluskulud	-4 345	-4 131
KOKKU	-41 163	-38 429

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja ebatõenäoliselt laekuvad nõuded

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded otsesest kindlustustegevusest, sh	29 021	12 747
- nõuded kindlustusvõtjate vastu	25 213	9 061
- nõuded vahendajate vastu	1 968	2 100
- suure tõenäosusega laekuvad regressinõuded	1 378	1 271
- jääkvara nõuded	338	252
- muud nõuded	124	63
Nõuded edasikindlustusest	484	136
- sh seotud osapoolte vastu (lisa 18)	4	4
Muud nõuded	144	172
KOKKU	29 649	13 055
Nõuete tähtajaline jaotus		
Ei ole tähtaega ületanud ega allahinnatud:		
- tähtaeg saabumata (tähtaeg saabub 1 aasta jooksul)	27 823	12 326
Tähtaja ületanud, kuid alla hindamata:		
- kuni 3 kuud	1 402	621
- 3 kuni 6 kuud	81	28
- 6 kuni 12 kuud	161	43
- üle 1 aasta	182	37
KOKKU	29 649	13 055

EBATÕENÄOLISELT LAEKUVATE NÕUETE ERALDISE MUUTUSED

Tuhandetes eurodes	Individuaalsed allahindlused	Grupipõhised allahindlused	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2017	-272	-94	-366
Perioodi jooksul realiseerunud kahjumid	46	-	46
Perioodi jooksul tühistatud kasutamata summad	474	-	474
Lisandumised	-503	-	-503
Üldiste eraldiste muutus	-	12	12
Seisuga 31. detsember 2017	-255	-82	-337
Perioodi jooksul realiseerunud kahjumid	9	-	9
Perioodi jooksul tühistatud kasutamata summad	610	-	610
Lisandumised	-717	-	-717
Üldiste eraldiste muutus	-	2	2
Seisuga 31. detsember 2018	-353	-80	-433

Lisa 8. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud (sh edasikindlustuse osa)	3 264	2 916
Ettemakstud kulud	757	819
Ettevõtte tulumaks	-	300
KOKKU	4 021	4 035

KAPITALISEERITUD SÕLMIMISVÄLJAMINEKUD

Tuhandetes eurodes	2018		
	Kapitaliseeritud sõlmimis- väljaminekud	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekute edasi- kindlustuse osa	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekud (neto)
Saldo seisuga 1. jaanuar	2 982	-66	2 916
Aasta jooksul kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud	9 533	-212	9 321
Varem kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute amortisatsioon	-9 181	208	-8 973
Saldo seisuga 31. detsember	3 334	-70	3 264

KAPITALISEERITUD SÕLMIMISVÄLJAMINEKUD

Tuhandetes eurodes	2017		
	Kapitaliseeritud sõlmimis- väljaminekud	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekute edasi- kindlustuse osa	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekud (neto)
Saldo seisuga 1. jaanuar	2 844	-72	2 772
Aasta jooksul kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud	9 251	-190	9 061
Varem kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute amortisatsioon	-9 113	196	-8 917
Saldo seisuga 31. detsember	2 982	-66	2 916

Lisa 9. Finantsinvesteeringud

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks:</u>		
Võlakirjad ja muud intressi kandvad väärtpaberid		
- noteeritud, fikseeritud intressimääraga (31.12.2017: 4,25-5,5%)	-	10 725
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressi kandvad väärtpaberid		
- noteeritud	261 854	230 022
- noteerimata	12 877	8 813
sh ujuva intressimääraga	71 837	95 293
sh fikseeritud intressimääraga (0,0-3,75%)	202 894	143 542
KOKKU	274 731	238 835
Laenud ja nõuded		
Tähtajalised hoiused	-	22 400
FINANTSINVESTEERINGUD KOKKU	274 731	271 960

FINANTSVARAD ÕIGLASES VÄÄRTUSES MUUTUSTEGA LÄBI KASUMI VÕI KAHJUMI

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Saldo seisuga 1. jaanuar	10 725	35 722
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks:</u>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid		
Müük	-10 040	-23 878
Kasumis või kahjumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	-420	-530
Kogunenud intressi muutus	-265	-589
Saldo seisuga 31. detsember	-	10 725

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

MÜÜGIVALMIS FINANTSVARAD

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Saldo seisuga 1. jaanuar	238 835	187 247
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid		
Ost	74 372	80 901
Müük	-35 946	-29 921
Muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	-2 799	201
Kogunenud intressi muutus	269	407
Saldo seisuga 31. detsember	274 731	238 835

LAENUD JA NÕUDED

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Saldo seisuga 1. jaanuar	22 400	22 002
Tähtajalised hoiused		
Ost	-	30 400
Tähtaja saabumine	-22 400	-30 000
Kogunenud intressi muutus	-	-2
Saldo seisuga 31. detsember	-	22 400

VÕLAKIRJADE JA MUUDE INTRESSI KANDVATE VÄÄRTPABERITE JAOTUS TÄHTAEGADE JÄRGI

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Kuni 1 aasta	33 100	4 168
1 kuni 2 aastat	74 473	54 020
2 kuni 5 aastat	120 860	146 318
5 kuni 10 aastat	46 298	45 054
KOKKU	274 731	249 560

HOIUSTE JAOTUS TÄHTAJA ALUSEL

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
6 kuni 12 kuud	-	22 400
KOKKU	-	22 400

FIKSEERITUD INTRESSIMÄÄRAGA VÕLAKIRJADE JAOTUS INTRESSIMÄÄRADE ALUSEL

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Intressimääraga 0,0-0,9 %	92 468	49 747
Intressimääraga 1,0-1,9 %	85 310	66 953
Intressimääraga 2,0-2,9 %	22 178	24 749
Intressimääraga 3,0-3,9 %	2 938	2 093
Intressimääraga 4,0-4,9 %	-	9 616
Intressimääraga 5,0-6,0 %	-	1 109
KOKKU	202 894	154 267

Finantsinvesteeringute liigitus vastavalt standardile IAS 39

Tuhandetes eurodes	31.12.2018		31.12.2017	
	Õiglane väärtus	Soetusmaksumus	Õiglane väärtus	Soetusmaksumus
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumi või kahjumi				
<u>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks:</u>				
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	-	-	10 725	10 040
Müügivalmis finantsvarad				
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	274 731	272 301	238 835	233 875
KOKKU	274 731	272 301	249 560	243 915
Laenud ja nõuded				
Tähtajalised hoised	-	-	22 400	22 400
FINANTSVARAD KOKKU	274 731	272 301	271 960	266 315

Õiglates väärtuses kajastatavad finantsinvesteeringud

Finantsvarade ja -kohustiste õige õiglase väärtuse tagamiseks järgitakse kindlat korda ja viiakse läbi kontrolliprotseduurid. Näiteks kontrollivad väärtust mitu erinevat ettevõttevälisist isikut ning vajaduse korral hinnatakse ebaloomulikke hinnamuutusi.

Õiglase väärtuse kindlakstegemiseks kasutatakse mitmesuguseid hindamismeetodeid sõltuvalt finantsinstrumentide liigist ning sellest, millises ulatuses nendega aktiivsetel turgudel kaubeldakse. Võlakirjade hindamine põhineb tavaliselt Bloombergi hindadel. Piiratud hulga varade korral määratakse väärtus teiste meetodite abil. Börsil noteerimata finantsvarade õiglase väärtus leitakse sarnaste turutehingute põhjal, või kui need puuduvad, siis väärtuse järgi, mis on leitud üldtunnustatud hindamistehnikaid kasutades.

Õiglates väärtuses mõõdetud finantsinstrumendid on jagatud kolmele hierarhiatasemele sõltuvalt nende likviidsusest ja hindamismeetoditest. Hierarhiatasemeid kontrollitakse kord kvartalis ning kui asjaolud on muutunud, liigitatakse finantsinstrument ümber õigele hierarhiatasemele. Finantsvarade õiglase väärtuse liigitust kirjeldab tabel 11.

Tabel 11. Õiglase väärtuse hierarhia määramine

Tuhandetes eurodes 31.12.2018	1. tase	2. tase	Õiglase väärtus kokku
Müügivalmis finantsvarad			
Võlakirjad	247 337	27 394	274 731
31.12.2017			
Finantsvarad õiglates väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi			
Võlakirjad	10 725	-	10 725
Müügivalmis finantsvarad			
Võlakirjad	219 953	18 882	238 835
KOKKU	230 678	18 882	249 560

1. tase – finantsvarad ja -kohustised, mille hindamise aluseks on samaväärsete varade ja kohustiste börsinoteeringud aktiivsetel turgudel.

Börsinoteeringuid aktiivsetel turgudel peetakse vara õiglase väärtuse hindamise parimaks aluseks. Aktiivset turgu iseloomustavad tavaliselt börsinoteeringud, mis on kergesti ja korrapäraselt kättesaadavad ning mis esindavad tegelikke ja korrapäraselt toimuvaid tehinguid sõltumatute osapoolte vahel. Turu aktiivsuse hindamiseks tehingute sageduse ja mahu alusel kasutab ettevõtte Bloombergi koostatud ja avaldatud teavet.

Sia kategooriasse kuuluvad intressikandvad varad (sealhulgas valitsuse tagatud võlakirjad), millel on hindamise ajal aktiivsel turul börsinoteering.

2. tase – finantsvarad ja -kohustised, mille hindamise aluseks on börsinoteering või muud otseselt või kaudselt jälgitavad turuandmed.

Teisel hierarhiatasemel on kõik olulised sisendid kas otseselt või kaudselt jälgitavad. Enamik teise taseme instrumentidest on sellised, millega kaubeldakse igapäevaste noteeritud hindadega ning millega turutehingud toimuvad tihti, kuid kus turgu ei peeta sageduse ja mahu poolest piisavalt aktiivseks. Väga piiratud hulga instrumentide väärtust hinnatakse mudeli abil, kasutades turuandmeid, mis on kaudselt jälgitavad, mis tähendab, et hinnad saab tuletada jälgitavatest turgudest, kus turu intressimäärasid ja alushindasid uuendatakse tavaliselt iga päev või erandjuhtudel vähemalt kord kuus. Teisele tasemele liigitatud instrumentide hulka kuuluvad intressikandvad varad, mille turg pole piisavalt aktiivne, nagu ettevõtete võlakirjad ja hoiuste sertifikaadid.

3. tase - mittelikviidsel turul kaubeldavad finantsvarad ja -kohustised, mille turuandmed ei ole jälgitavad või mis näitavad kauplemistaset ilma tegelike tehinguteta.

Kui kättesaadavad pole ei börsinoteeringud aktiivsetel turgudel ega jälgitavad turuandmed, määratakse finantsinstrumentide õiglase väärtus mittejälgitavatel turuandmetel põhinevate hindamismeetoditega.

Kolmas tase hõlmab noteerimata instrumente ja sundmüügi varasid.

Ettevõttel ei olnud seisuga 31. detsember 2018 kolmanda taseme instrumente.

Finantsinvesteeringute liigitus vastavalt standardile IFRS 9

Vastavalt standardi IFRS 4 nõuetele peavad kindlustusettevõtted, kes on otsustanud standardi IFRS 9 rakendamise kuni aastani 2022 edasi lükata, avalikustama täiendavat informatsiooni oma finantsvarade õiglase väärtuse ja õiglase väärtuse muutuste kohta. See informatsioon tuleb esitada kahe finantsvarade grupi kohta.

Kuna grupeerimine eeldab, et ettevõtte hindaks oma tulevast finantsvarade haldamiseks kasutatavat ärimudelit, on ettevõtte valinud eelduse, et peaaegu kõiki finantsinvesteeringuid kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. See ei välista võimalust, et standardi IFRS 9 esmakordsel rakendamisel teeb ettevõtte teistsuguse valiku.

Eelnevast lähtuvalt on ettevõtte jaotanud oma finantsvarad standardi IFRS 9 nõuete kohaselt kahte gruppi: finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi ja finantsvarad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses ning avalikustab nende õiglase väärtuse aruandeperioodi lõpu seisuga ja aruandeperioodil toimunud õiglase väärtuse muutuse.

Tuhandetes eurodes	Õiglase väärtus		Õiglase väärtuse muutus
	31.12.2018	31.12.2017	
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi			
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	274 731	249 560	25 171
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad			
Tähtajalised hoiused	-	22 400	-22 400
FINANTSVARAD KOKKU	274 731	271 960	2 771

Lisa 10. Materiaalne põhivara

Tuhandetes eurodes	Muu materiaalne põhivara
Raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2017	595
Soetamine	175
Mahakandmine	-31
Müük	-29
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2017 - sh täielikult amortiseerunud põhivara	1 796 525
Aruandeperioodi kulum Müüdud ja mahakantud põhivarade kulum	-325 57
Akumuleeritud kulum seisuga 31. detsember 2017	-1 354
Raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2017	442
Soetamine	457
Mahakandmine	-332
Müük	-34
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2018 - sh täielikult amortiseerunud põhivara	1 887 1 089
Aruandeperioodi kulum Müüdud ja mahakantud põhivarade kulum	-333 358
Akumuleeritud kulum seisuga 31. detsember 2018	-1 329
Raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2018	558

Mõju algsaldole seisuga 1. jaanuar 2019 seoses standardi IFRS 16 „Rendiarvestus“ esmakordse rakendamisega

Tuhandetes eurodes	
Materiaalne põhivara	
Kasutusõiguse alusel kasutatav vara: ruumid ja pinnad	5 154
Muud kohustised	
Rendikohustised	5 154
Netomõju omakapitalile	0

Lisa 11. Kohustised kindlustustegevusest

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Kohustised otsesest kindlustustegevusest, sh	5 065	4 338
- <u>kohustised kindlustusvõtjate ees</u>	3 225	2 836
- <u>kohustised vahendajate ees</u>	1 702	1 387
- <u>muud kohustised</u>	138	115
Kohustised edasikindlustusest	1 091	997
- <u>sh seotud osapoolte ees (Lisa 18)</u>	683	626
Muud kohustised	121	128
KOKKU	6 277	5 463

Kõik eespool mainitud kohustised on lühiajalised.

Lisa 12. Viitvõlad ja ettemakstud tulud

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Tulemustasu reserv (sh maksud)	2 062	1 982
Puhkusetasu reserv (sh maksud)	1 105	1 028
Võlgnevus töötajatele	683	607
Maksuvõlad	731	401
- sh ettevõtte tulumaks	310	-
Muud viitvõlad	1 265	824
Edasilükkunud tulumaksukohustis	42	-
KOKKU	5 888	4 842
Viitvõlgade ja ettemakstud tulude tähtajaline jaotus:		
Kuni 12 kuud	5 888	4 842

Lisa 13. Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Bruto		
Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	77 852	69 016
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	32 649	31 525
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	61 565	44 683
KOKKU	172 066	145 224

Edasikindlustuse osa

Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	4 690	4 282
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	206	277
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	733	643
KOKKU	5 629	5 202

Neto

Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	73 162	64 734
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	32 443	31 248
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	60 832	44 040
KOKKU	166 437	140 022

Tuhandetes eurodes	2018		
Toimunud ja teatatud kahjude ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja kahjukäsitluskulude eraldis	Kohustised kindlustuslepingutest	Edasi-kindlustuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	100 541	-4 559	95 982
Aruandeperioodil toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	24 403	-2 434	21 969
Eelnevatel perioodidel toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	-15 606	2 026	-13 580
Aruandeperioodil toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	10 479	-36	10 443
Eelnevatel perioodidel toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	-9 355	107	-9 248
Kahjukäsitluskulude eraldise muutus	39	-	39
Saldo seisuga 31. detsember	110 501	-4 896	105 605

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Tuhandetes eurodes		2017	
Toimunud ja teatatud kahjude ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja kahju-käsitluskulude eraldis	Kohustised kindlustuslepingutest	Edasi-kindlustuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	89 387	-2 015	87 372
Aruandeperioodil toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	17 942	-854	17 088
Eelnevatel perioodidel toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	-11 378	-1 648	-13 026
Aruandeperioodil toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	10 698	-42	10 656
Eelnevatel perioodidel toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	-6 395	-	-6 395
Kahjukäsitluskulude eraldise muutus	287	-	287
Saldo seisuga 31. detsember	100 541	-4 559	95 982

Tuhandetes eurodes		2018	
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	Kohustised kindlustuslepingutest	Edasi-kindlustuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	44 683	-643	44 040
Perioodi kogutud kindlustusmaksed	162 666	-3 018	159 648
Perioodi tulu kindlustusmaksetest	-145 784	2 924	-142 860
Valuutakursi muutus	-	4	4
Saldo seisuga 31. detsember	61 565	-733	60 832

Tuhandetes eurodes		2017	
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	Kohustised kindlustuslepingutest	Edasi-kindlustuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	41 225	-702	40 523
Perioodi kogutud kindlustusmaksed	138 751	-2 616	136 135
Perioodi tulu kindlustusmaksetest	-135 293	2 674	-132 619
Valuutakursi muutus	-	1	1
Saldo seisuga 31. detsember	44 683	-643	44 040

Kahjunõuete areng aastail 2010- 2018

Alljärgnevad tabelid kirjeldavad kahjunõuete kujunemist aastatel 2010-2018. Tabelites on esitatud kumulatiivsed hinnangud kahjunõuete kujunemise kohta (makstud kahjud, sh regressid ja jääkvarad, toimunud ja teatatud kahjude eraldis ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis) brutoväärtuses. Andmed väljamakstud hüvitiste kohta on esitatud viimases tabelis. Tabelid ei sisalda andmeid kahjukäsitluse tegelike kulude kohta ega kahjukäsitluskulude eraldise kohta.

Varasemate juhtumiaastate rahuldamata nõuete bruoterandis seisuga 31. detsember 2018 oli 6 418 tuhat eurot (31. detsember 2017: 7 412 tuhat eurot).

Kahjunõuetega seotud hinnangute muutumist ajas mõjutavad mitmesugused tegurid ning muutus toimub sagedamini pika kahjude teatamise ja hüvitamisega toodete puhul. Kuigi tabelis sisalduv teave annab ajaloolise ülevaate rahuldamata nõuete hinnangute adekvaatsusest, ei ole see üksi piisav järelduste tegemiseks rahuldamata nõuete hinnangute adekvaatsuse kohta 2018. aasta lõpu seisuga. Ettevõtte usub, et rahuldamata nõuete eraldise hinnang 2018. aasta lõpu seisuga on 31. detsembrini 2018 tekkinud kahjunõuete katmiseks piisav (hoolimata sellest, kas nõuetest on teatatud või mitte). Siiski on selge, et paratamatu määramatuse tõttu kujunevad ettevõtte makstud lõplikud summad hinnangutest erinevaks, ehkki ettevõtte püüab selliseid erinevusi vähendada niivõrd, kui see on võimalik.

Kahjunõuded, bruto

Tuhandetes eurodes	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Seisuga 31. detsember									
Kahju toimumise aasta	71 683	66 946	68 357	70 894	69 821	76 735	87 509	81 838	90 703
Üks aasta hiljem	71 690	69 644	68 659	73 242	70 326	77 744	90 643	81 990	
Kaks aastat hiljem	70 102	69 294	68 434	73 562	71 256	78 427	87 020		
Kolm aastat hiljem	69 148	66 592	66 927	72 272	71 629	78 548			
Neli aastat hiljem	69 395	65 692	63 858	72 579	70 588				
Viis aastat hiljem	69 041	65 379	62 648	73 131					
Kuus aastat hiljem	68 431	64 980	61 706						
Seitse aastat hiljem	67 848	64 845							
Kaheksa aastat hiljem	67 465								
Rahuldamata nõuete eraldis (sh toimunud, kuid teatamata kahjud) seisuga 31. detsember 2018	4 367	3 638	3 886	10 799	8 690	10 219	9 984	14 288	34 882

Kindlustushüvitised, regressid ja päästetud vara (kumulatiivselt), bruto

Tuhandetes eurodes	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Seisuga 31. detsember									
Kahju toimumise aasta	46 732	47 296	43 432	46 648	46 600	53 052	60 231	53 199	55 821
Üks aasta hiljem	60 916	57 908	54 967	59 474	59 494	66 451	75 190	67 702	
Kaks aastat hiljem	60 951	59 997	56 077	60 675	60 633	67 693	77 037		
Kolm aastat hiljem	61 871	60 355	56 727	61 269	61 592	68 329			
Neli aastat hiljem	62 660	60 533	56 983	61 679	61 898				
Viis aastat hiljem	63 098	60 631	57 309	62 316					
Kuus aastat hiljem	62 719	61 015	57 793						
Seitse aastat hiljem	63 085	61 227							
Kaheksa aastat hiljem	63 128								

Lisa 14. Ettevõtte tulumaks

(A) TULUMAKSUKULU

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Aruandeperioodi tulumaks	-734	-488
Edasilükkunud tulumaks	-161	-10
KOKKU TULUMAKSUKULU	-895	-498
Tulumaksukulu jaotus		
Läti	-766	-136
Leedu	-129	-362
KOKKU	-895	-498

(B) TULUMAKSUKULU VÕRDLUK

Tuhandetes eurodes	2018	2017
Filiaalide kasum	4 528	3 661
Maksumäär 15%/20%	-869	-549
Püsivad erinevused	-90	24
Ajutised erinevused	-	2
Varem kajastamata tulumaksuvara kajastamine	94	-
Eelmise aasta maksu korrigeerimine	-38	12
Annetused	8	13
KOKKU TULUMAKSUKULU ARUANDEPERIOODIL	-895	-498

(C) EDASILÜKKUNUD TULUMAKS

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Edasilükkunud tulumaksu kohustus		
Kiirendatud kapitalimaksud	-	-12
Regressidest tagasisaadavate summade eraldis	-71	-66
EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU KOHUSTIS KOKKU	-71	-78
Edasilükkunud tulumaksu vara		
Puhkusetasu reserv ja muud viitvõlad	11	166
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	21	32
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	-4	-4
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	-	2
EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU VARA KOKKU	28	196
NETO EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU KOHUSTIS (-) / VARA	-43	118

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU JAOTUS

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Edasilükkunud tulumaksu kohustis		
Läti	-	-12
Leedu	-71	-66
KOKKU	-71	-78
Edasilükkunud tulumaksu vara		
Läti	-	129
Leedu	28	67
KOKKU	28	196
Neto edasilükkunud tulumaksu kohustis (-) /vara		
Läti	-	117
Leedu	-43	1
KOKKU	-43	118

(D) ARUANDEPERIOODI ETTEVÖTTE TULUMAKSU KOHUSTIS (-)/ETTEMAKS

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Saldo seisuga 1. jaanuar	300	367
Arvestatud	-734	-488
Makstud	124	421
Saldo seisuga 31. detsember	-310	300

Lisa 15. Investeering tütaretevõttesse

Support Services AS osutab kindlustuspoliisidega seotud teenuseid If P&C Insurance AS i partneritele, nagu näiteks Luminor Bank AS, Coop Pank AS ja Coop Liising AS. Seisuga 1. jaanuar 2018 müüdi If grupi ettevõtetele osutatavate teenustega seotud tugiteenused If P&C Insurance Ltd (publ) Eesti filiaalile. Juriidiline address: Lõõtsa 8a, Tallinn 11415

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Aktsiate soetusmaksumus	88	88
Aktsiate arv	25 000	25 000
Osalus	100%	100%
Omakapital kokku	1 356	505
Aktsiakapital	25	25
Ülekurss	63	63
Kohustuslik reservkapital	3	3
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	414	280
Aruandeperioodi kasum	851	134
Investeering emaetevõtte finantsseisundi aruandes	88	88

Lisa 16. Omakapital

Aktiikapital

Seisuga 31. detsember 2018 oli emiteeritud 6 391 165 aktsiat nimiväärtusega 1 euro.

Ülekurs

Ülekurs on aktsia nimiväärtuse ja väljalaskehinna vahe. Ülekurssi võib kasutada kogunenud kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi, kohustusliku reservkapitali või muude põhikirjajärgsete reservide arvelt, ja aktiikapitali suurendamiseks fondiemissiooni teel.

Seisuga 31. detsember 2018 oli ülekurs 3 679 tuhat eurot (31. detsember 2017: 3 679 tuhat eurot).

Kohustuslik reservkapital

Reservkapital on moodustud vastavalt Eesti äriseadustiku nõuetele. Kohustuslik reservkapital ei või olla väiksem kui 1/10 aktiikapitalist.

Seisuga 31. detsember 2018 oli kohustuslik reservkapital 2 362 tuhat eurot (31. detsember 2017: 2 362 tuhat eurot).

Eelmiste perioodide jaotamata kasum

27. märtsil 2018 otsustas ainuaktsionär maksta dividendidena välja 3 100 tuhat eurot ja jätta eelmiste perioodide jaotamata kasumiks pärast dividendi väljamaksmist 128 146 tuhat eurot.

Makstud dividendid, Tuhandetes eurodes	2018	2017
Välja kuulutatud ja makstud aasta jooksul	3 100	3 800
Lõplik dividend lihtaktsia kohta eurodes	0,4850	0,5946

Tingimuslik ettevõtte tulumaksu kohustis

Ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasum oli 2018. aasta 31. detsembri seisuga 147 250 tuhat eurot (2017. aastal 131 246 tuhat eurot). Eestis toimuva tegevusega seotud eelmiste perioodide jaotamata kasum moodustas 143 255 tuhat eurot (2017. aastal 127 785 tuhat eurot).

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võib kaasneda Eestis ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, kui mitte arvestada Läti ja Leedu filiaalide eelmiste perioodide jaotamata kasumit, on 28 707 tuhat eurot (2017. aastal 25 613 tuhat eurot). Ettevõtte saaks seega netodividendina välja maksta 118 542 tuhat eurot (2017. aastal 105 633 tuhat eurot), sealhulgas filiaalide kasumi summas 3 714 tuhat eurot (2017. aastal 3 181 tuhat eurot), millest on maha arvatud Läti ja Leedu tulumaks.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2018. aasta koondkasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksukulu summa ei või ületada jaotamata kasumit seisuga 31. detsember 2018.

Jaotamata kasumi jaotamist võivad täiendavalt piirata regulatiivsed kapitalinõuded.

Lisa 17. Kasutusrent

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel kontoriruumid ja sõiduautosid. Aruandeperioodil kajastas ettevõtte kasutusrendikulud summas 1 777 tuhat eurot (2017: 1 683 tuhat eurot).

Seisuga 31. detsember 2018 olid ettevõttel järgmised kasutusrendilepingutest tulenevad edasilükkunud kohustised:

- kuni 1 aasta	1 777 tuhat eurot	(1 697 tuhat eurot seisuga 31. detsember 2017)
- 1 kuni 5 aastat	4 387 tuhat eurot	(4 833 tuhat eurot seisuga 31. detsember 2017)

Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

1. TEAVE SEOTUD ETTEVÕTETE KOHTA

Tütarettevõtte

Tütarettevõtte Support Services AS (asukoht: Tallinn, Eesti) osutab kindlustuspoliisidega seotud teenuseid If P&C Insurance AS-i partneritele, nagu näiteks Luminor Bank AS, Coop Pank AS ja Coop Liising AS.

Ematervõtte ja muud kontserniettevõtted

If P&C Insurance Holding Ltd asub Stockholmis Rootsis ning on If grupi ematervõtte. Tegemist on valdusettevõttega, mis hoiab ja haldab If grupi ettevõtete aktsiaid. Valdusettevõtte on Rootsi ettevõtete If P&C Insurance Ltd (publ) ja If Livförsäkring AB ning Eesti ettevõtte If P&C Insurance AS omanik. If tegutseb Taanis, Norras, Lätis, Eestis ja Soomes filiaalide kaudu. Lisaks Põhjamaade filiaalidele on If P&C Insurance Ltd (publ) asutanud filiaale Saksamaale, Prantsusmaale, Hollandisse ja Ühendkuningriiki.

Valdusettevõtte on ka Kopenhaagenis Taanis asuva If IT Services A/S-i omanik. Selle ettevõtte ülesandeks on osta IT-teenuseid If grupi ettevõtetele Põhjamaades ja Baltikumis.

If P&C Insurance Holding Ltd on börsil noteeritud Soome ettevõtte Sampo plc 100% tütar-ettevõtte.

Suhted Sampoga

Sampo plc asub Helsingis Soomes. Selle põhitegevus on aktsiate, muude väärtpaberite ja kinnisvara omamine ja haldamine, väärtpaberitega kauplemine ja muu investeerimistegevus. Sampo plc haldab ettevõtte investeerimisvarasid. Osutatud teenuste eest makstakse fikseeritud komisjonitasu vastavalt hallatavate investeerimisvarade turuväärtusele.

Ettevõtte on sõlminud oma teenuste turustamiseks ja müümiseks lepingu Sampo plc tütar-ettevõttega Mandatum Life Insurance Baltic SE. Teenuse eest makstakse komisjonitasu.

Suhted Nordeaga

Nordea on Sampo sidusettevõtte ning seega ka Ifiga seotud ettevõtte. Nordea müüb Ifi kahjukindlustuse teenuseid Rootsis, Soomes ja Balti riikides. Teenuse eest makstakse komisjonitasu.

Nordea (alates 1. oktoobrist 2017 Luminor Bank AS) on ettevõtte panganduspartner. Sõlmitud on lepingud pangakontode haldamiseks ning seonduvate teenuste osutamiseks. Varahaldustegevuse raames investeerib ettevõtte Luminor Bank AS-i (endine Nordea) hoiustesse.

Muud seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse ka ettevõtte aktsionäre, töötajaid, juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähedasi pereliikmeid ja muid isikuid, kelle üle eespool märgitud isikutel on oluline mõju.

2. TEHINGUD JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETEGA

Juhatuse liikmetele maksti 2018. aastal tasusid koos sotsiaalmaksuga kogusummas 1 284 tuhat eurot (2017: 1 061 tuhat eurot). Aruandeperioodil juhatuse liikmetele lahkumishüviti ei makstud (2017: 0 eurot). Vastavalt juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutele makstakse lepingu lõpetamisel lahkumishüvitist kuni 12 kuu ulatuses. Nõukogu liikmetele 2017. ja 2018. aastal tasu ei makstud. Juhatuse liikmetega on aruandeperioodil sõlmitud kindlustuslepinguid summas 10 tuhat eurot (2017: 10 tuhat eurot).

Juhatuse esimehe ja teiste juhatuse liikmete töötasu koosnes aruandeperioodil fikseeritud põhitasust, tulemustasust ja osalusest pikaajalises boonusprogrammis. Juhatuse esimehele ja teistele juhatuse liikmetele makstava tulemustasu osakaal ei ületa 30% põhitasust. Iga-aastase tulemustasu maksmise aluseks on ettevõtte ja If grupi majandustulemused ning isiklike tööalaste eesmärkide täitmine. Märkimisväärne osa teenitud tulemustasust makstakse välja mitte varem kui kolme aasta pärast. Pikaajalise boonusprogrammi alusel makstavad tulemustasud sõltuvad Sampo plc aktsia hinna liikumisest, If grupi kindlustustegevuse marginaalist ja Sampo grupi riskiga korrigeeritud kapitali tootlusest (RORAC).

3. MUUD TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA TEISTE KONTSERNI KUULUVATE ETTEVÕTETEGA

3.1. Ettevõttel on sõlmitud edasikindlustuse lepingud ettevõttega If P&C Insurance Ltd (publ)

Tuhandetes eurodes	Arvestatud edasi-kindlustuse preemiad		Saadud hüvitised ja komisjonitasud	
	2018	2017	2018	2017
If P&C Insurance Ltd (publ)	1 779	1 693	25	16

Nimetatud tehingutest seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2017 on ettevõttel järgmised nõuded ja kohustised:

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded		
If P&C Insurance Ltd (publ)	4	4
Kohustised		
If P&C Insurance Ltd (publ)	683	626

3.2. Seotud ettevõtetele on müüdnud teenused ja neilt on ostetud teenused:

Tuhandetes eurodes	Ostetud teenused		Müüdnud teenused	
	2018	2017	2018	2017
Mandatum Life Insurance Baltic SE	-	-	17	17
Nordea Grupi ettevõtted	439	333	752	622
If P&C Insurance Ltd (publ)	34	73	235	521
Sampo plc	564	522	-	-
If IT Services A/S	467	419	-	-
Support Services AS	-	-	-	97
Kokku	1 504	1 347	1 004	1 257

Nimetatud tehingutest seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2017 on ettevõttel järgmised nõuded ja kohustised:

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded		
Nordea Grupi ettevõtted	89	79
If P&C Insurance Ltd (publ)	-	13
Kokku	89	92
Kohustised		
Mandatum Life Insurance Baltic SE	-	2
Nordea Grupi ettevõtted	18	59
Sampo plc	146	135
If P&C Insurance Ltd (publ)	25	2
Kokku	189	198

3.3. Ettevõte on soetanud finantsvarasid ja saanud investeerimistulu järgmistelt seotud ettevõtetelt:

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Finantsvarad		
Nordea Grupi ettevõtted	-	22 400
Tuhandetes eurodes	2018	2017
Tulu/kulu investeringutest		
Nordea Grupi ettevõtted	3	7

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

If P&C Insurance AS aktsionäridele

Aruanne raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud If P&C Insurance AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2018, koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 10 kuni 60 esitatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeauditi kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigis raamatupidamise aruande auditile kohalduvate eetikanõuetega ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamus kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Rahuldamata nõuete eraldise väärtus ja täielikkus	
Rahuldamata nõuete eraldise brutoväärtus raamatupidamise aastaaruandes seisuga 31. detsember 2018 oli 110 501 tuhat eurot ning kasumis/kahjumis kajastatud kulu eraldise muutusest oli 9 960 tuhat eurot. Viitame järgmistele raamatupidamise aastaaruande lisadele: Lisa 1 (arvestuspõhimõtted), Lisa 13 (finantsteave).	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
Rahuldamata nõuete eraldis seisuga 31. detsember 2018 koosnes toimunud, kuid teatamata kahjude eraldisest summas 32 649 tuhat eurot ning teatatud kahjude eraldisest (sh kahjukäsitluskulude eraldis) summas 77 852 tuhat eurot.	Hindasime, kas juhtkond on kasutanud eraldiste arvutamisel aktuaarseid eeldusi, mis on ettevõtte sisemise info, regulaatorite poolt esitatud nõuete ning tööstusharu andmete seisukohalt asjakohased.
Rahuldamata nõuete eraldise moodustamisel tuleb anda olulisi hinnanguid ebakindlate	Testisime juhtkonna kehtestatud sisekontrollimehhanisme, mis on seotud kahjude eraldise arvustamisega, sh sisekontrollimehhanisme, mis

<p>tulevikusündmuste, sh peamiselt poliisiomanikele välja makstavate kahjude ajastuse ja suuruse kohta.</p> <p>Ettevõtte kasutab arvatud tehniliste eraldiste kinnitamiseks väljakujunenud aktuaarseid hindamismudeleid. Mudelid on keerukad ja võivad ebapiisavate/ebatäielike andmete ja/või ebaõigete eelduste ja/või ebatäpsete aktuaarsete arvutuste korral põhjustada vigu.</p> <p>Ettevõtte rahuldamata nõuete eraldis on moodustatud mitmesugustele erinevatele toodetele, millel on erinevad omadused, nagu näiteks pikk lahendusaaeg, vigastuste esinemise sagedus, eeldused haigestumuse, inflatsiooni, diskontomäära, suremuse (annuiteetide puhul) ja üldkulude kohta.</p>	<p>on seotud aktuaarsete arvutuste sisendandmete hankimisega.</p> <p>Kaasasime oma aktuaarid, et hinnata eeldusi ja meetodeid, mida ettevõtte on tulevaste rahavoogude prognoosimiseks ja eraldiste hindamiseks kasutanud. Teostasime ka enda arvutused, et kontrollida, kas eraldised on oodatavate tulevaste kahjusummadega võrreldes piisavad.</p> <p>Hindasime ka seda, kas raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud faktid ja asjaolud on täielikud ja kas teave on piisav, et juhtkonna kasutatud meetodeid ja eeldusi mõista.</p>
---	---

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruanne.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas ettevõtte suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb ettevõtte likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et ettevõtte ei jätku oma tegevust;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime ettevõtte majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust ettevõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame ettevõtte auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditoriarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

If P&C Insurance AS ainuaktsionär määras 27. märts 2018 meid auditeerima If P&C Insurance AS 31.12.2018 lõppenud raamatupidamise aastaaruannet. Audiitorteenust osutame katkematult kokku 1 aastat ja see hõlmab perioodi, mis lõppes 31.12.2018.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas ettevõtte auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud ettevõttele keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Perioodil, millega meie kohustuslik audit on seotud, ei ole me lisaks auditile ja auditiga seotud teenustele osutanud mitteauditi teenuseid.

Tallinn, 22. veebruar 2019

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

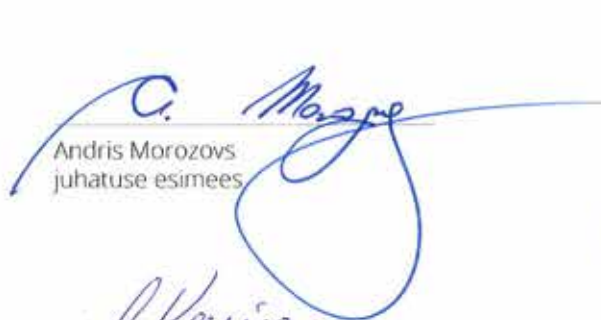
Jaotuskõlblik kasum vastavalt finantsseisundi aruandele:

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	128 146 052 eurot
2018. aasta puhaskasum	19 103 443 eurot

Jaotuskõlblik kasum seisuga 31. detsember 2018 kokku: 147 249 495 eurot

Juhatuse ettepanek:

Jaotada dividendina ainuaktsionäridele	3 700 000 eurot
Jätta jaotamata kasumiks	143 549 495 eurot

Andris Morozovs
juhatuse esimees

Dace Ivaska
juhatuse liige

Sanita Ķeniņa
juhatuse liige

Žaneta Stankevičienė
juhatuse liige

Heinar Olak
juhatuse liige

Artur Praun
juhatuse liige

Jukka Tapani Laitinen
juhatuse liige

Tiit Kolde
juhatuse liige

ALLKIRJAD 2018. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

If P&C Insurance AS-i juhatus on koostanud 2018. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Allkirjad:

Heinar Olak	juhatuse liige		<u>21.02.</u> 2019
Artur Praun	juhatuse liige		<u>21.02.</u> 2019